

„Mikor itt a Deák téren átvettem Bach életművének ápolását, arra törekedtem, hogy annak teljességére lehessen rálátás. (...) Ezzel a koncepcióval állandósultak a Bach-hetek.” <i>Beszélgetés dr. Kamp Salamonnal, a Lutheránia Liszt-díjas karnagyával</i> ▶ 5. oldal	„Mert bár az Istent dicsérő ének kategóriájába az <i>Erős vár a mi Istenünk</i> is tökéletesen beleillik, de azért a mindennapok ökumenéjét ismerve teljesen katolikus környezetben evangélikus himnusszal elindulni nagyon kényesnek érezték.” <i>Alku nélkül</i> ▶ 6. oldal	„Mert az igaz szerelemben a másik a fontos! A szerelem összetartozás, két lélek egybefonódása.” <i>Szerelem a legfelsőbb szinteken?</i> ▶ 7. oldal	<i>Egy gyülekezet kövei</i> ▶ 5. oldal <i>Iskola és szabadság</i> ▶ 6. oldal <i>Krisztusra hagyatkozni</i> ▶ 7. oldal <i>Alpha nemzetközi hét Londonban</i> ▶ 9. oldal <i>Evangélikus pünkösdi fesztivál</i> ▶ 10. oldal <i>Melléklet: ÚTITÁRS – magyar evangéliumi lap</i>
---	--	---	--

SEMPER REFORMANDA

„Ez ama három személy és egy Isten, aki magát nekünk mindnyájunknak mindazzal, ami ő és amiye van, teljesen odaadta. Az Atya nekünk adja magát az éggel és földdel, minden teremtménnyel együtt, hogy ezek szolgáljanak, és hasznunkra váljanak. Ámde ez az adomány Ádám esete következtében elhomályosodott, és haszontalanná lett. Azért utóbb a Fiú is odaadta magát nekünk, megajándékozott minden ő dolgával, szenvedésével, bölcsességével és igazságával, kiengesztelt az Atyával, hogy újra élők és igazak lennénk, és az Atyát az ő ajándékaival megismernők és megnyernők. Minthogy pedig ez a kegyelem senkinek sem válnék hasznára, ha titkon és elrejtve maradna, azért jöve a Szent Lélek, és ő is teljesen odaadja nekünk magát; ő oktat minket Krisztus emez irántunk tanúsított jótéteményének megismerésére, segít, hogy azt elfogadjuk és megtartsuk, hasznosan használjuk és közöljük, növeljük és terjesszük. És ezt úgy belsőképpen, mint külsőképpen cselekszi; bensőképpen a hit és egyéb lelki adományok által; külsőképpen pedig az evangélium, a keresztség és az oltáriszentség által, amik útján, mindhárom eszköz vagy mód útján, hozzánk jó, és Krisztus szenvedését reánk alkalmazza és üdvösségünkre fordítja.”

► *Luther Márton:*

Nagy hitvallás az úrvacsoráról
(*Maszyik Endre fordítása*)

Meghívó püspöki iktatásra

„Nem azé, aki akarja, nem is azé, aki fut, hanem a könyörülő Istené.” (Róm 9,16)

A Magyarországi Evangélikus Egyház Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületének gyülekezetei **Szemerei János** kaposvári lelkészt, a Somogy-Zalai Egyház-megye esperesét püspökké választották. Ünnepi beiktatására **a győri Öregtemplomban** (Petőfi tér 2.) **június 25-én 14 órakor** kezdődő istentisztelet keretében kerül sor.

Az iktatás szolgálatát **Gáncs Péter**, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke végzi. Az istentiszteletre és az azt követő fogadásra tisztelettel és szeretettel hívunk mindenkit.

Az egyházkerület közgyűlése

Különleges együttállása mutatkozik meg a Szentháromság Istenről nevezett ünnepben mindannak, amit az egyházi esztendő kezdettől felcsillantott Isten javunkra kezdeményezett művéből, gazdag ajándékaiból, személyének titkáiból.

Pünkösddel a Szentlélek missziója tág körben és legbensőségesebb módon is arra a hitre világít rá, hív el, amely a názáreti Jézust Krisztusnak, az Atya szeretett Fiának vallja. Nem tantétel tehát a Szentháromság, hanem szüntelen kihívást jelentő elevensége az Istenre vonatkozó tapasztalatunknak. Az élő Isten személyes önfeltárása, túl a teljes körű befogadás határain. Hiszen a mégoly frappáns képek és a megvilágító erejű összefüggések, gondolati rendszerek sem tudják visszaadni azt, ami Isten személyéből megmutatkozik az üdvösség történetében és jelen világunkban.

„Itt élő személyekről s nem elvont elvekről beszélünk” – állapítja meg egy elemző *Andrej Rubljovnak*, az ötszáznyolcvanegy éve elhunyt orosz ikonfestőnek a *Szentháromság* című művéről. Szépségével, harmóniájával, csendjével késztesen elmélkedésre: három szárnyas alak látható rajta, amint egy kisebb asztalt ülnek körül. Mindhárom pálcát tart és glóriát visel. Arcvonásaik szinte egyformák, mozdulataikban különleges belső rendet sugallnak. A három alak mögött feltűnik a háttér különbözősége: a bal oldali mögött egy ház látható, a középső mögött egy fa, a jobb oldali mögött pedig egy szikla.

Az Atyát a bal oldali angyal jelképezi. Testtartása teljesen egyenes, a másik kettő pedig felé fordul. Sajátos, kimondhatatlan módon tőle származik a Fiú és a Szentlélek, akik az egész teremtet világot vezetik. A számunkra még láthatatlan Atya halványbíbor színű, arannyal szegélyezett köpenyt visel. Az Atya mögötti ház arra is utalhat, hogy *„Atyám házában sok hely van”*.

Krisztust a középső angyal reprezentálja, aki értünk lett emberré. Ruhája királyi ruha, erre utalnak a színei is: bíbor és kék arannyal átszőve. Krisztus mögött egy fa van, amely egyszerre jelenti az életfát, ugyanakkor magában foglalja keresztfáját is.

A Szentlelket a jobb oldali angyalban ismerjük fel. Az Atya felé fordul, fejét lehajtja, egész testtartása alázatot sugall. Halványzöld köpenybe öltözött. A Szentlélek mögött egy szikla jelképezi a földet, amelyen a Fiú második eljöveteleig művét beteljesíti. A zöld az új élet jelképe, a pünkösdi liturgikus színe az orosz ortodox hagyományokban.

Az Atya és a Lélek arcán mosoly tűnik föl. A három isteni személy közötti mozgás, a Szentháromságon belüli párbeszéd a Fiútól indul. Kérőn tekint az Atyára, jobb kezével szenvedése kelyhére, illetve a Szentlélekre mutat. A tekintet és a mozdulatok a Szentlélek leküldését kéri, amely a Fiú önátadása árán valósulhatott meg. Hogy válaszol a Szentlélek? Fejét megadóan lehajtva teljesíti a felé irányuló kérést. És jön, hogy megújítson bennünket is. E kép üzenete is jelentsen inspirációt a nyárra. Hogy legyen időnk megragadni a Szentháromság legmélyebb titkát.

Szentháromság ünnepe után – mondjuk még fél éven át – jó lenne megint észrevenni, hogy milyen gazdag utakat kapunk, melyek „a vallástól Isten országához, az egyháztól a világhoz és a saját magunkról való gondoskodástól az egész mindenség felőli reménységhez vezetnek” (*Cristoph Blumhardt*). Legyen áldott találkozásunk nekünk is a dicsérendő Szentháromsággal.

■ ARADI GYÖRGY

Jubileumi pünkösdi a Deák téren

► Pünkösdi vasárnapján Budapest legrégebbi protestáns templomából, a kétszáz évvel ezelőtt – szintén pünkösdkor – felszentelt Deák téri evangélikus templomból közvetített istentiszteletet a Magyar Rádió. Az ünnepi alkalmon a lelkészként az egyházközségben szolgáló elnök-püspök, a Déli Egyházkerület lelkészi vezetője hirdette az ígét, a liturgiában pedig – az eredetileg háromnyelvű gyülekezet múltjára emlékeztetve – **Milan Krivda** szlovákiai püspök és **Karl Schiefermair** osztrák egyházfőtanácsos olvasta fel az evangélium kijelölt szakaszát.

FOTÓ: BODA ZSUZSA

Az ApCsel 2,1–13 alapján tartott prédikációjában **Gáncs Péter** az egyház születésére irányította a figyelmet: az első pünkösdkor arra a csodájára, amikor a soknemzetiségű tömeg minden tagja értette Jézus tanítványainak beszédét. A püspök rámutatott, hogy ma sincs ez másképp: úgy megszoktuk, hogy elbeszélünk egymás feje felett, hogy szinte zavarba jövünk, ha értjük, megértjük egymást... Pünkösdi azonban nem emléknap, mert Isten nem múlt idő

A pünkösdi liturgiában – *dr. Kamp Salamon* dirigálásával – közreműködött a *Lutheránia ének- és zenekar*, valamint az *Ozvena* (Visszhang) *budapesti szlovák ökumenikus kórus*, *Pálmáiné Pápay Márta* vezényletével.

Az istentiszteletet követő ünnepi közgyűlésen *Sólyom Jenő* akadémikus, az egyházközség felügyelője foglalta össze a kétszáz éve felszentelt épület, illetőleg az 1787-ben megalakult pesti evangélikus gyülekezet történetét, utalva arra, hogy Pest-Bu-

A Deák téri templom legrégebbi ismert ábrázolása (1837)

– hangoztatta **Gáncs Péter** –, nem csupán arra emlékezünk ilyenkor, hogy a tanítványokra, hogyan áradt ki a Szentlélek, hanem azt ünnepeljük, hogy ez egy folyamatosan átélethető lehetőség. Isten ma is kész a dialógusra, hogy újra megtanítson bennünket az „Atya-nyelvünkre”, helyreállítva a kommunikációt és kommunikációt (közösséget) vele és egymással.

da első protestáns hajléka evangélikus egyházunkban méltán nevezett egykor „az ország templomának”.

A közgyűlés diszvendégeként **Pálinkás József** rajzolta meg élőszóban a gyülekezet két tudós lelképásztornak – **Székács Józsefnek** és **Győry Vilmosnak** – a portréját.

► *Folytatás a 3. oldalon*

Oratio œcumenica

[Lelkész:] Szentháromság egy igaz Isten! Hálaadó szívvel állunk meg színed előtt akkor, amikor háromságod titkát ünnepelhetjük, melyet egyszülött Fiad által kinyilatkoztattál az ember számára. A legnagyobbat adtad nekünk, szeretetedet, önmagad lényegét, mely szent Fiad megváltása által nyilvánvalóvá lett a világ számára. Az ebben való hit és remény legyen a mi erőnk, amikor hozzád imádkozunk.

[Lektor:] Add, hogy nyitott legyen szívünk, lelkünk és értelmünk igéd meghallására. Kérünk, növeld hitünket, erősítsd reménységünket és tedd teljessé szeretetünket, hogy felismerjük: te vagy az egyetlen és igaz Isten. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] ...*Urunk, hallgass meg minket.*

[Lektor:] Kérünk, bátorítsd lelkünket, hogy mindazt, amit hallunk rólad, tovább tudjuk adni, családban, szereteteink, barátaink között. Kérünk, őrizd az evangélium tanítását szívünkben, hogy lelkünk mindig éber legyen arra, ami téled származik. Adj kellő bölcsességet és értelmet, hogy amit kaptunk a keresztség szentségében, azt a Szentlélek megvilágosító ereje által elfogadjuk, befogadjuk, és élni tudjunk általa akaratod szerint. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] ...*Urunk, hallgass meg minket.*

[Lektor:] Add, hogy nemzetünk lelkileg újjászülessen. Ébredjen fel a hit világosságára, és cselekedje annak igazságát. Éreztesd üdvözítő kegyelmedet népünkkel, hogy csak az egyedül igazat, téged kövessen és szolgáljon, ne azt, ami kárhozatba dönt. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] ...*Urunk, hallgass meg minket.*

[Lektor:] Erősítsd lelkeszeinket a szolgálatban, az ige hallgatóit tedd készséggé a hallásra és az abból fakadó cselekvésre. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] ...*Urunk, hallgass meg minket.*

[Lektor:] Védj bennünket a bajtól, a betegségtől, a szenvedésben légy erőnk és kősziklánk, hogy lelkünk erősebb legyen a fájdalomnál. Vigasztaló szereteted legyen gyógyítója beteg testvéreinknek és erősítse az őket ápolókat. Jézus Krisztusért kérünk...

[Gyülekezet:] ...*Urunk, hallgass meg minket.*

[Lelkész:] Szentháromság egy igaz Isten! A te képmásodra teremtetted minket. Add, hogy ez kiteljesedjen földi vándorpályánkon mindannyiunk üdvösségére az Úr Jézus Krisztus által. Ámen.

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE – EF 3,8–12

Az Atyaisten bölcsessége a Fiúban a Lélek által

A VASÁRNPAP IGÉJE

Óvakodjunk a megfejthetetlen titkok, a Szentháromság egy igaz Isten valóságának értelmetlen boncolgatásától. Szám-talan olyan rejtély létezik ebben a teremtet világban, amely sokkal egyszerűbb, mint a Szentháromság titka. Nagyon sok minden van, amit nem értünk, mégis természetes módon élünk vele, sőt kép-telenek lennénk létezni nélküle.

Ilyen felfoghatatlan fizikai (!) jelenség a minket minden oldalról körülvevő fény. Annyira természetes, hogy eszünk-be sem jut, hogy nem értjük. Sokáig nem tudtuk azt sem, hogy hullámjelenség-e, vagy részecskéi vannak. Mégis mérni tudjuk a sebességét, amely szintén túl-lép a felfoghatóság határán: egy másod-perc alatt háromszázezer kilométer, egy óra alatt hatvanszor háromszázezer kilométer, és így tovább. A fény által egy nap alatt megtett út hosszúsága szinte végtelennek tűnik, s ha a „fényév” mér-tékegységre gondolunk, még inkább csődöt mond a fantáziánk...

Pedig mennyivel egyszerűbb a fel-foghatatlan és titokzatos fény jelensé-ge, mint a Szentháromság titka, az Atya, Fiú, Szentlélek különleges valósága, amelyre csak rácsodálkozha-tunk gyermeki alázattal, és amely előtt csak leborulhatunk hívó szeretet-tel és ámulattal! De ha nem töreked-hetünk is a Szentháromság titkának megfjtésére, akkor se nemuljunk el Szentháromság ünnepén, hanem – a Szentlélektől indítva – igyekezzünk megszívlelni alapigénk üzenetét. Hal-latlan titok, megrendítő, csodálatos va-lóság, amelyet emberi elme kitalálni sohasem lett volna képes.

Mi a teendő a megfjtés keresése helyett?

Fedezzük fel Pál apostol lelki örö-mét! Érzékelhető, hogy az apostol lel-ke telve van örömmel, hogy Isten ke-gyelme kiválasztotta őt a Krisztus-ti-tok hirdetésére. Önmagát a legméltat-lanabbnak tartja erre a szolgálatra az apostolok között, mondván, ő a „leg-kisebb” közöttük, vagyis – sugallja az eredeti görög szó – a legjelentéktele-nebb, hiszen máshol (1Kor 15,8) torz-szülötteknek („ektroma”) is nevezi magát. Mégis ő a kiválasztott, mert Isten szent logikája más, mint a földhözra-gadt emberi logika. Másképpen érté-ke-l az Isten – sokszor fordítva –, mint ahogy mi szoktunk.

Kellő alázattal, de boldog örömmel szabad nekünk is tudomásul vennünk, hogy megszólított minket az Isten, és nemcsak mint érdemteleneket, ha-nem mint a bűnbocsánatra nagyon is rászorulókat.

Érdemtelenekként és bűnösökként boldogan tudatosíthatjuk személyes megszólíttóságunkat, hogy a titok-zatos Szentháromság egy igaz Isten Krisztusban elérhetővé, befogadható-vá tette magát a számunkra. Krisztus-ban az a szentségesen szent titok tör-ténhetett meg, hogy a véges befoga-dhatja a végtelent. A minden tekintetben véges (határok közé szorított) ember befogadhatja a végtelen és határtalan Istent (a Szentlelket) a szívébe.

Nem lehet megérteni, csak boldogan

tudomásul venni, hogy ilyen szent képtelenségekre képes a mindenható Isten, aki a Fiában megfoghatóan (meg-feszíthetően) közénk jött, és pünkösdkor még a Szentlelket is kitette értünk és nekünk, hogy újat kezdhessünk el-rontott, bűntől bemocskolt életünkkel.

Rácsodálkozhatunk az apostoli fo-galmazásra, hogy „Krisztus mérhe-tetlen” gazdagsága mienk. Gazdagok vagyunk, csak ezt a drága gazdagságot nem lehet sem inflációs pénzben, sem kemény valutában, sem sárga aranyban kifejezni. Örök gazdagsággal ajándékoz meg minket Istenünk. Különleges, az életünk egészével összefüggő kincsek-ről beszél az Úr Jézus (Lk 12,34 szerint): mienk az a szellemi-lelki gazdagság, amelyet a bűnbocsánat, az új élet és a megfizethetetlen vagy megvásárolha-tatlan örök élet jelent Isten gyönyörű-nek ígérkező országában.

S ebben az egészben az a nagyszerű, hogy ezt a „krisztusi gazdagságot” Is-ten „öröktől fogva” elkészítette nekünk – pedig pogánynak születtünk –, hogy majd a lelkünkben a Szentlélek megva-lósítsa a hit és a bízalom szent titkát: „mienk a menny öröke”.

De nemcsak a menny a mienk, ha-nem ebben a földi életben is megkapha-tuk az isteni áldást, és a megszentelődés folyamatában egyre jobban tudatosul-hat bennünk: Isten megváltott gyerme-kei vagyunk. Elhívásunk után sincs ar-ra biztosítékunk, hogy nem bukunk nagyot a hétköznapi mezején, de már tudhatjuk, mi a teendő: minél gyorsab-ban vissza a kereszthez, sőt – *Luther* után szabadon – a naponkénti bűnbá-nat hitéletünk rendelt szabálya – a ki-lencvenöt tétel első kijelentése szerint.

Gyülekezet istentisztelet nélkül? Istentisztelet gyülekezet nélkül?

Evangelikus egyházunk – hála vezető-ink konzekvens bölcsességének – so-hasem engedett a világ nyomásának, a megváltozott kontextusnak és a kor-szellem kihívásainak, ezért próbáljuk meg újra kóstolgatni az elfelejtett ünnepeket, mint például a bibliai alakok Krisztus-ra mutató emléknapijait (az evangélis-ták ünnepei, Keresztelő János napja, István vértanú ünnepe, Jézus foganta-tásának ünnepe stb.).

Szomorúságom oka abban rejlik, hogy van olyan hely (és sajnos egyre több van), ahol mennybemenetel ünnepén nem tartanak istentiszteletet. Minek is! Elég majd vasárnap egy félmondatos uta-lás. Vagy még az sem. Nem olyan nagy ügy, enélkül még hit a hit, kereszténység a kereszténység, egyház az egyház.

Tudom, a hétköznapi ünnepek külön gondot jelentenek. A lelkész ugyan rá-érne délelőtt, s az idősebb generáció is bizonyára ezt a napszakot preferálja, az istentiszteletet mégis estére kell tenni. Lehetetlen ugyanis, hogy a dolgozók eleve ki legyenek zárva az istentisztelet-látogatás lehetőségéből. Ezért az isten-tiszteletet (vagy az egyik istentisztele-tet) délutánra, a munkaidőt követő órákra kell tenni. Ez nem lehet kérdés.

S ha mindent megtettünk azért, hogy az időpont ne legyen akadály, ak-kor jön a csalódás, hogy mégsem jön-nek az emberek. Minek istentisztele-tet tartani, ha nincs „gyülekezet”, s csak néhány ember lézeng a templomban. Nem éri meg. Jobban kell gazdálkod-ni az erővel. Azért a pár emberért nem érdemes kinyitni a templomot, szellőz-tetni, takarítani, kántort hadrendbe ál-lítani, gyertyát gyújtani, világítani,

hozva, hanem tudatosan, az egészet a részleteiben megragadva, a nagy ívet az egyes pontokon végigjárva.

Ezért ragaszkodunk minden egyes ünnephez, ezért próbáljuk meg újra kóstolgatni az elfelejtett ünnepeket, mint például a bibliai alakok Krisztus-ra mutató emléknapijait (az evangélis-ták ünnepei, Keresztelő János napja, István vértanú ünnepe, Jézus foganta-tásának ünnepe stb.).

Szomorúságom oka abban rejlik, hogy van olyan hely (és sajnos egyre több van), ahol mennybemenetel ünnepén nem tartanak istentiszteletet. Minek is! Elég majd vasárnap egy félmondatos uta-lás. Vagy még az sem. Nem olyan nagy ügy, enélkül még hit a hit, kereszténység a kereszténység, egyház az egyház.

Tudom, a hétköznapi ünnepek külön gondot jelentenek. A lelkész ugyan rá-érne délelőtt, s az idősebb generáció is bizonyára ezt a napszakot preferálja, az istentiszteletet mégis estére kell tenni. Lehetetlen ugyanis, hogy a dolgozók eleve ki legyenek zárva az istentisztelet-látogatás lehetőségéből. Ezért az isten-tiszteletet (vagy az egyik istentisztele-tet) délutánra, a munkaidőt követő órákra kell tenni. Ez nem lehet kérdés.

S ha mindent megtettünk azért, hogy az időpont ne legyen akadály, ak-kor jön a csalódás, hogy mégsem jön-nek az emberek. Minek istentisztele-tet tartani, ha nincs „gyülekezet”, s csak néhány ember lézeng a templomban. Nem éri meg. Jobban kell gazdálkod-ni az erővel. Azért a pár emberért nem érdemes kinyitni a templomot, szellőz-tetni, takarítani, kántort hadrendbe ál-lítani, gyertyát gyújtani, világítani,

órákig prédikációt készíteni. Nem ki-fizetődő, nem áll arányban a befekte-tett erő az eredménnyel...

Már olyat is hallottam, hogy a néhány néniből álló gyülekezet maga beszélte le a lelkész: „Ne fáradjon, tisztelendő úr, úgyis csak mi lennénk. Majd jön leg-közelebb.” És a lelkész hagyta magát. Nem fáradt! Pedig „*ahol ketten vagy hár-man összegyűlnek az én nevemben: ott vagyok közöttük*” (Mt 18,20). S ha nin-csenek hárman, vagy a szám csak a „sze-mélyezettel” együtt jön ki?

És akkor jön az izgalmas kérdés: is-tentisztelet gyülekezet nélkül vagy gyülekezet istentisztelet nélkül? Tart-sunk-e istentiszteletet ott, ahol nincs elég résztvevő, vagy maradjon a gyü-lekezet istentisztelet nélkül?

Ma, amikor a jogi és pénzügyi szem-pontok sokszor jobban dominálnak az egyházban, mint a lelkiek (úgy látszik, nem olyan könnyű kivonni magunkat a világ hatása alól), lehet statisztikai meg-közelítéssel és praktikus szempontok fi-gyelembevételével a gyülekezeti prog-ramek szervezéséről dönteni. Tényleg jó lenne sok mindent racionalizálni – pél-dául visszaemlékezve azokra az úgyne-vezett „artikuláris korokra”, amikor nem a lelkész ment a gyülekezet után, hanem a gyülekezet jött (más közlekedési kö-rülmények között). Most azonban nem erről van szó. Sokkal inkább elvi kérdé-sről. Hitünk-ből fakadó döntésről, hozzá-állásunkat tükröző elhatározásról, lelki-ségünket, prioritásainkat s értékren-dünket megmutató gyakorlatról.

Úgy hiszem, fontos az alapelv: ha nem jönnek a hétköznapi istentiszte-letre, akkor nem a ténymegállapítás a

Krisztusra nézünk, és végtelen gyermeki bizalommal fogadjuk el Isten sokoldalú bölcsességét, amely-be még a mi üdvözítésünk is belefér, még ha ez számunkra érthetetlen is. S ennek a Krisztus-történetnek a mozgatóereje az első pünkösöd óta a Szentlélek. Ő érhető tetten minden nagy egyháztörténeti „mentő for-dulatban”.

Amikor már az emberi értetlen-ségnek és butaságnak, gyávaságnak és hitetlenségnek sikerült az egyház szent ügyét elindítani a bomlás szakadéka fe-lé, akkor mindig egy váratlan mennyei fordulat következett: lángoló ébredés kezdődött, vagy egy új korszakot me-gnyitó teológiai gondolkodó jelent meg. S vagy az ébredés, vagy a nagy és megszentelt gondolkodó elindította a padlóra küldött szent ügyet a feltá-madás útján.

Hiába akarták egyesek sátáni örö-mel kiiktatni a történelem folyamatá-ból az egyházat, a Szentlélek Isten Krisztus által újra és újra irgalmasan közbeavatkozott, és mehetett a szent ügy tovább – a következő leépülésig, a következő szakadék széléig, ahol az Atya Lelke Krisztus által újra közbe-avatkozott.

Így adatik nekünk a szabadság útja. És szabad nekünk bátorsággal erre az útra lépni, mert a Szentháromság egy igaz Isten akarata nem az, hogy elme-bajba essünk, hanem „csak” annyi (és ez végtelenül értékes ajándék), hogy fo-gadjuk el a Krisztusban kapható bűn-bocsánatot, az áldást a mindennapi hit-beli harcokhoz és az örök életet Jézus Krisztus által.

■ RIBÁR JÁNOS

RÉGI-ÚJ LITURGIKUS SAROK

dolgunk: nincs igény rá. Ellenkezőleg, meg kell mutatnunk, miért fontos például a mennybemenetel esemé-nyének megünneplése, hogy az embek-ré áébredjenek a lehetőségre, és ígé-nyeljék. Ez pont fordítottja a terjedő gondolkodásmódnak.

Mi ugyanis nem a fogyasztói társada-lom kereslet-kínálat elve alapján végez-zük a szent liturgiát, az Isten-dicséretet, az imádság szolgálatát. Nem azért tar-tunk istentiszteletet, mert igény van rá, hanem azért, mert bele akarunk kapcsolódni a Biblia által sokféle formában le-írt mennyei istentiszteletbe.

Nem azért tartunk istentiszteletet, mert van hallgatóságunk, hanem azért hirdetjük az igét, hogy legyenek meg-hallói és cselekvői. Tudom, sok idős embertől hallunk a szórványromanti-ka kifejeződéseként megható történe-tet. Én azonban emlékszem arra, hogy Soltszentimrén vagy Gógánfán éveken át egy embernek tartottam istentisz-teletet. Teljesen, liturgiával, énekekkel, úrvacsorával. Nagyon gazdaságtalan volt. De nagyon áldott.

Szabad-e feladni a hétköznapi isten-tiszteleteinket? A válasz egyértelmű: nem! Mert jobb egy gyülekezet nélküli istentisztelet, ahol a lelkész, az egyházfi és a kántor imádkozik, mint egy isten-tisztelet nélküli gyülekezet, ahol hiá-ba ébred a vágy akár egyetlenegy em-berben az ige hallgatására, de a temp-lomajtó zárva van. No, de ez a zárt templomajtó is megér egy misét. Ha azt nem is, de egy későbbi jegyzetet a *Régi-új liturgikus sarokban*.

■ DR. HAFENSCHER KÁROLY (1F.)

► Folytatás az 1. oldalról

Jóllehet a budapesti Insula Lutherana (evangélikus sziget) történetét feldolgozó kötetek szerkesztőinek jóvoltából az egyházköztség múltja viszonylag igen részletesen feltárt, a Magyar Tudományos Akadémia jelenlegi elnöke igencsak meglepte hallgatóságát azzal, hogy előzetesen papírra vetett beszédét nélkülözve idézett tucatnyi vonatkozó adatot...

Az összesen mintegy háromórás együttlétén szót kaptak az egyházköztség erdélyi és bajor testvérgyülekezetének lelkész képviselői, és köszöntötte a gyülekezetet a „szomszédos” Kálvin tér református közösségének gondnoka is.

Három kültéri emléktábla leleplezésével zárult a jubileumi ünnepség. A templom bejáratához közel magát az épületet „hirdeti” egy tábla magyar, német és szlovák nyelven, két másik pedig az Evangélikus Országos Múzeum oldal falán tiszteleg Székács Józsefnek és Győry Vilmosnak, illetőleg annak a *Kollár Jánosnak* (Ján Kollár) az emléke előtt, aki szlovák lelkészként volt mintegy harminc éven át a Deák téri gyülekezet pásztor. *(Ján Kollárra egyébként azon a budapesti Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházköztségben vasárnap délután rendezett nemzetközi konferencián is megemlékeztek, amelyen – többek*

között – Milan Krivda és Gáncs Péter püspök is részt vett, s amelyről részletesebben lapunk jövő heti számában tervezzük beszámolni.)

■ TPK

► „Mi akar ez lenni?” – tette fel a kérdést Győri Gábor esperes a Deák téri templomban pünkösdhétfő délelőttjén – Ézs 44,1–5 alapján tartott – prédikációjának legelején. Meghökkenítő kérdése nemcsak az első pünkösöd kérdését idézte fel, hanem a „pesti nyolcak” közös istentiszteletére is vonatkozott. Mert hogy erre a rendhagyó ünnepi alkalomra a korábban a Deák téri gyülekezetből önállósodott evangélikus közösségek képviselői gyűltek össze „az ország templomában”.

Nemcsak azért volt rendhagyó a június 13-ai együttlét, mert az angyalföldi, a fasori, a ferencvárosi, a józsefvárosi, a kőbányai, a szlovák és a zuglói hívek – lelkészeik vezetésével – közösen ünnepeltek, hanem mert az Insula Lutherana udvarán egy hárs-

fa közös elültetésével jövőbe vetett reménységüket is kifejezték.

Az úrvacsorai istentiszteleten, amelyen más pesti gyülekezetből is szép számban vettek részt, az *oratio oecumenica* is szokatlan többlettartalommal bírt. A pesti nyolcak mellett a Deák tériek testvérgyülekezteinek lelki vezetői is imádkoztak közösségeikért. A templomba bevitt és elültetés előtt álló hársfa ágaira így – egy-egy ima elhangzása után – a csákvári, az apácai, az eberni és a porvooi testvérgyülekezetek neveivel ellátott piros szalagok is felkerültek. Az istentisztelet végén az összetartozást jelképező fa a jubiláló templom udvarán talált új „otthonra”.

A közös ebéd után a hársfától néhány méterre felállított színpadon folytatódott az ünneplés. A jeles évfordulóra készült el *Záskaliczky Péter* szerkesztésében az *Oltalom a zivatarban – Gyülekezet a világváros-sá fejlődő Budapesten* című könyv. A szép kivitelű kiadványt, amely a pesti evangélikusok 19. századi történetét foglalja össze, *Zalán Péter* mutatta be. „Sosem felejthetjük, hogy háromnyelvű gyülekezet történetét tartjuk a kezünkben” – emlékeztetett a Deák téri másodfelügyelő, majd így

folytatta: „Kezdetben egyértelmű német többség, szlovák kisebbség és kevés magyar. Ez érvényes volt az egyes nyelvi csoportok anyagi erejére is. Minden nyelven volt szolgálat, németül és szlovákul minden vasárnap, magyarul csak évente négyszer.”

FOTOK: BODA ZSUZSA

Jóllehet igehirdetés ma már csak magyarul hangzik a kétszáz éves templom falai között, a pünkösdhétfői délután hátralevő részében még finnül is hangzott el köszöntés.

kösdre eső jubileum apropóján – megcsillantak a Deák térből „nyolc-rét szakadt” mai pesti gyülekezetek értékei.

■ BZs

A gyermekek szabadok?

Vége a tanévnek, itt a szabadság! Már akinek! – sóhajthatnak fel keserűen sokan. Hiszen nem kevés azok száma, akiknek anyagi, egészségi vagy egyéb okból a nyár sem a várva várt boldog szabadság ideje. Vajon mit kezdhetnek ők a címben idézett jézusi ígérettel, mely szerint: „*Akkor tehát a fiak szabadok*” (Mt 17,26)?

Mikor van az „akkor”? Igazán éppen most, pünkösöd ünnepének felszabadító közelségében találhatunk választ életünknek erre a sorsdöntően fontos kérdésére. Megtapasztalhatjuk, hogy az apostoli bizonyosságtétel 2011-ben is igaz: „*Ahol az Úr lelke, ott a szabadság*” (2Kor 3,17) Ahol a Szabadító, azaz Jézus közösségében vagyunk együtt, ott a külső körülményektől függetlenül boldogan tapasztalhatjuk Isten gyermekeinek örömét. Ehhez nem kell drága pénzen távol, egzotikus tájakra repülni...

Elég volt például elzarándokolnunk Bonyhádra, ahol az egyházkerület majálisán, a néhai cipőgyári műhelyből a szabadság, a közösség, a sport és a játék profán/szent templomává átlényegült atlétikai csarnokban megélhettük, mit jelent, ha valóban szabadok a gyermekek! Természetesen ebben az esetben a gyermekség nem életkorfüggő, kinőhető, múltó állapot. Az istengyermekség azok örök kiváltsága és méltósága,

akik a keresztség által az Atya, Fiú, Szentlélek, Szentháromság egy igaz Isten családjának tagjaivá lettek.

A pünkösöd utáni vasárnap, Szentháromság ünnepe mintegy összefoglalja Isten ajándékainak szédítő gazdagságát, és újra beleölel minket Isten háza népének boldog közösségébe.

Az egyházkerületi missziói nap igei üzenete egész nyarunkat intonálja, szükség esetén át is hangolhatja. Sőt a képnél maradva: ha lehangoltak vagyunk, felhangol minket. Ezt a csodát élhettem át pünkösdhétfőn, amikor a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet I. objektumában, ismertebb nevén a „Markóban” tarthattam istentiszteletet közel hetven fogvatartottnak.

Vajon nem cinizmus szabadságról beszélni azoknak, akik rács mögé kerültek? Hogyan lehet egyáltalában pünkösödöt ünnepelni börtönben? Minderre ékes válasz volt, hogy megérkezésünkkor a börtönkápolna rácsos, de utcára nyitott ablakán keresztül messzire zengett az istentiszteletre készülő gyülekezet éneke: „Drága Szentlélek, jöjj, vigasztalónak jöjj!” (*Új ének 99*)

Korábban, országos missziói lelkészként, rendszeresen szolgáltam a Kozma utcai gyűjtőfogházban. Így többször megtapasztaltam, hogy a

ÉGTÁJOLÓ

cellákból érkező igehallgatók számára egészen új töltést, más súlyt kapnak a nekünk talán már-már kisé kiüresedett, megszokott bibliai mondatok. Többek között az igehirdetéseket bevezető apostoli köszöntés: „*Kegyelem néktek és békesség...*”

A Krisztus által felkínált békesség ajándékát vittem a Markó utcai gyülekezetnek is, amelynek János evangélista sajátos pünkösdi történetéről prédikáltam (Jn 20,19–23).

A jól ismert, „agyonpredikált” textus egészen új fényben ragyogott fel a börtönkápolnában. Jánosnál, eltérően a lukácsi tudósítástól (Ap-Csel 2), nincsen látványos tömegjelenség, nincsenek a Lélek szele és tüze által lángra lobbant tanítványok. Júdás és Tamás nélkül mindössze tíz riadt tanítvány gubbaszt zárt ajtók mögött, mert félnek a külvilágtól, félnek az emberektől, félnek a múlt és a jövő árnyaitól. Nem tudják elképzelni, hogy mi történik, ha mégis igaz az asszonyok híresztelése az üres

sírról. Mi lesz, ha az általuk is elárult, megtagadott, cserbenhagyott Úr valóban visszatér?! Milyen számonkérés, felelősségre vonás következik majd?

Talán különösebb erőltetés nélkül felfedezhetünk némi párhuzamot az egykori tanítványok és a mai fogvatartottak lelkiállapota között. Mi is erősen zárt ajtók mögött gyűltünk össze a Markóban. A rácsok, a lakatok arra a kölcsönös félelemre utalnak, amely ott feszül az úgynevezett szabad világ és a börtönzárkák lakói között.

A jó hír, hogy van valaki, aki át tudja törni a szorongás, a bűntudat, a félelem vastag falait. Van valaki, aki egyaránt otthonosan mozog kinn és benn. Aki életünk üresen maradt centrumába lépve középre áll, és így köszön ránk: „*Békesség néktek!*”

Nem üres jókívánság ez, hanem célzottan nekünk szóló teremto ige, amely felkínálja a kiengesztelődés, a megbékélés, az újrakezdés lehetőségét Istennel éppúgy, mint az ember-társal. S nem utolsósorban önmagammal, hiszen nem ritka, hogy leginkább saját magunkkal nem tudunk kibékülni.

Nem „maszek”, „privatizált”, önző belső béke ez, amely csak az enyém. Ez a békesség a feltámadott Krisztust középpontba engedő közösségnek

szóló ajándék, amely csak akkor maradhat az enyém, ha kész vagyok másokkal is megosztani. Jézus ezért ismétli meg köszöntését, kiegészítve küldetésünk parancsával, melynek tartalma éppen a békesség, a bűnbocsánat lehetőségének meghirdetése.

Mindehhez kapcsolódik az újjáteremtés csodálatos aktusa, amikor a Feltámadott, rájuk lehelve, saját lelkéből kínálja meg az övéit: „*Vegyetek Szentleket!*” A pünkösdi Lélek kiáradása nem csupán a jeruzsálemi sokaság egyszeri ajándéka, hanem immár kétezer éve ebből él Krisztus népe, a keresztény anyaszentegyház. Ezt a lelket nem lehet bezárni a templom falai közé, és 2011 pünkösdhétfőjén megtapasztalhattam, hogy nem lehet kizárni a börtön falai közül sem. „*A szél arra fúj, amerre akar...*” – bátorít mindannyiunkat Jézus ígérete...

Gáncs Péter püspök Déli Egyházkerület

Bibliaolvasás a 200 éves templom lépcsőin

2008 óta negyedik alkalommal ünnepelte a Magyar Bibliatársulat, a Református Közéleti és Kulturális Központ, a Luther és a Kálvin Kiadó a Szentlélek kitöltetésének ünnepét nyilvános, utcai bibliaolvasással, amelynek célja ismét az volt, hogy közelebb vigye a Bibliát egyre kevésbé ismerő „utca emberét” a pünkösdi események lényegéhez. Pünkösdhétfő délutánján, június 13-án egy órától este hatig szóltak a Szentírás szavai a kora nyári hőségben Budapest Belvárosában, a hol benépesülő, hol kevésbé forgalmas Deák téren.

Mint tavaly, most is mintegy harminc felolvasó – diák, lelkész, arra járó és felbátorodott turista, színész és „közéleti” ember – szólaltatta meg nyolc nyelven az *Apostolok cselekedeteiből* az első pünkösdi történetét, *Máté evangéliumát*, a zsoltárokat és a páli leveleket. De nem annyira a

számok voltak az érdekesek most sem, hanem maga a „tett”: kiállni egy téren a mikrofon elé és hirdetni az ígét az embereknek. Még a templomi bibliaolvasásban gyakorlott lelkész

résztevők is úgy érezték, hogy ez az élmény igazán a bibliai „parrészia”, az *Apostolok cselekedeteiben* oly gyakran felbukkanó „bátorsággal szólni” minősített alkalmá.

Götz Anna

Nem a magunk bölcsességét, írásertelmezését, művészetét szóltuk, hanem csak egyszerűen, sallangmentesen azokat a szavakat, amelyeket Isten Lelke ihletett sok száz évvel ezelőtt, és amely szavakat ugyanez a Lélek – ha és amikor akarja – bármelyik felolvasóban vagy hallgatóban életté formálhatja.

A bibliatársulat számára a lelki és teológiai szempontok mellett a hétfői alkalom azért is kiváló volt, mert a gyakorlatban kipróbálhatták, „hogyan szólnak” felolvasva az új fordítású Biblia revíziójának eddig elkészült munkaszövegei. Bibliaolvasásuknak sajátos hátteret és többletet adott a kétszáz éve felszentelt Deák téri evangélikus templom impozáns épülete és a gyülekezet lelkészeinek, munkatársainak segítő jó szándéka.

■ PECSUK OTTÓ

Dr. Zsugyel János

FOTÓK: BURJÁN TAMÁS

Börtönmissziós konferencia

Még pünkösdi ünnepe előtt, június 8–10. között tartotta meg háromnapos konferenciáját Piliscsabán, a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban a Magyar Testvéri Börtöntársaság és a Börtönlelkészek Magyarországi Szervezete.

A szakmai együttlét a börtöntársaság rendes éves közgyűlésével kezdődött, ahol sor került az elnökségi tagok újbóli megválasztására a szolgálat ökumenikus jellegének megfelelően. Csütörtökön a konferencia „főnapját” *Gáncs Péter* evangélikus elnök-püspök nyitotta meg reggeli áhítatával, majd *Benedek Ede* alezredes, a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának fogvatartási ügyek kiemelt főreferense értékelte a börtönmissziós és börtönlelkészi szolgálatok tevékenységét. Ezt követően *dr. Kerezsi Klára* kriminológus tartotta meg előadását a büntető törvénykönyv változásairól és a lehetséges vagy követendő alternatív büntetés-végrehajtásról.

Délután nagy öröm érte a konfe-

A SZERZŐ FELVÉTELE

rencián jelen lévőket, hiszen a Váci Fegyház és Börtön APAC-körletéről tizenhat fogvatartott testvér érkezett rabruhában, fogvatartottak szállítására szolgáló „rabomobil” szírenázva, bilincsben, fegyveres őrök kíséretében, ugyanakkor szabadon, boldogan, a szabadító Istent énekel dicsérve, a megváltó, új életet teremtő, szerető Úrról bizonyosságot téve. A délután második felében *dr. Törzs Edit* pártfogó felügyelő mutatta be a me-

diáció és a resztoratív igazságszolgáltatás területén az elmúlt négy év során szerzett tapasztalatait és az elért eredményeket.

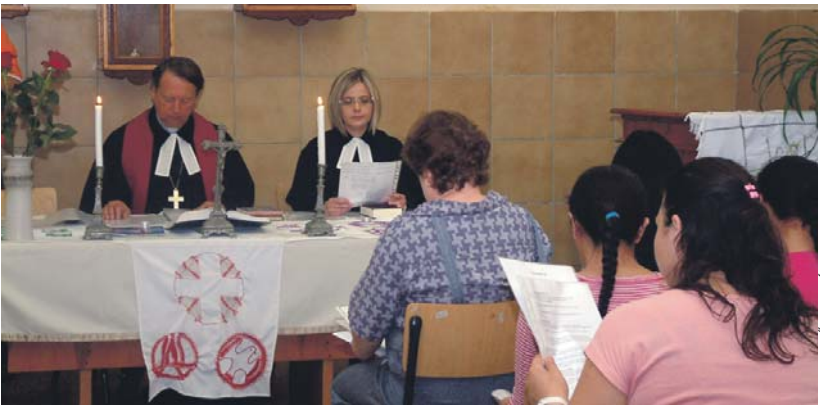
Az esti programban *Sándor György* humoralista és *Dinnyés József* daltulajdonos szórakoztatta a konferencia résztvevőit.

Pénteken két fontos kezdeményezésről hallhattak előadást a jelenlevők a börtönlelkészi munkát (is) végző *Békefy* házaspártól: a nők világimanapjáról a börtönökben és a börtön falain kívül, valamint egy egyedülálló, hit- és erkölcsi, vallási alapismereteket összefoglaló munkafüzetről, amely kifejezetten a fogvatartottak számára íródott.

A két tartalmas előadást fórum, majd a konferencia lezárása követte. Együtt a börtöntársaság elnöksége és a jelenlevők közül többen megkezdtek annak a 2012. november 2-i ünnepi konferenciának a szervezését, amellyel a társaság megalapításának huszadik évfordulójára emlékeznek majd.

■ MAGYARI MÁRTON

Pünkösdi zárt ajtók mögött

A SZERZŐ FELVÉTELE

Pünkösdi második napján a Nagy Ignác utcai objektumban tartott ünnepi istentiszteleten – *Schmehl János* büntetés-végrehajtási dandártábornok, a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet parancsnoka felkérésére – igehirdetéssel a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke szolgált. A helyszínrre érkező *Gáncs Péter*t a mintegy hetven résztvevő hangos éneklése fogadta. Az istentiszteleten – melyen a püspök mellett *Bízik László* és *Vári Krisztina* börtönlelkészek szolgáltak – *Gáncs Péter* Jn 20,19–22 alapján hirdette Isten ke-

gyelmét, Krisztus békességét. A záróáldás után a jelenlevők *Varga Gyöngyi Áldáskönyvét*, valamint az *Evangelikus Élet* pünkösdi számát kapták ajándékba.

Schmehl János parancsnok – aki feleségével együtt hartai származású evangélikus testvérünk – szíves invitálására *Gáncs Péter* és felesége ünnepi ebédet vett részt, majd megtekintették a Nagy Ignác utcai és a Gyorskocsi utcai objektumot, tájékozódva az intézet munkájáról, a körülményekről.

■ W. A.

► **Az Ökumenikus Tanulmányi Központ (ÖTK) június 10-én tartotta közgyűlését a Református Kálvin Kiadóban. A szervezetet 1991. június 16-án jegyezték be, azaz húszéves lett.**

Gáncs Péter püspök Jn 20,19–23 alapján tartott bevezető áhítatában a textus minden szavának fontosságára felhívta a figyelmet, kezdve azzal, hogy húsvét vasárnapján „beesteledt”. Nem a tömeges pünkösdi ébredésről, hanem alkonyati, esti hangulatról szól az igehely. A kereszténységnek is mintha esteledne. Igaz, hogy az előző héten a német egyházi napokon Drezdában 140 ezer résztvevő fordult meg, ámde a vendéglátó város lakosságának az 1930-as években még 85 százaléka volt evangélikus egyháztag, a rendszerváltozás körül 25, ma pedig csak 17 százalék ez a hányad.

A tanítványok bezárkóztak, féltek, hogy a Mester után őket is elfogják, bár már hallottak az üres sírról és Jézusnak az asszonyokkal való találkozásáról – folytatta a püspök. A Mester pedig középen állt meg – középen tehát nem volt senki és semmi. A „Békesség néktek” nem egyszerűen a megszokott üdvözlés: Krisztustól is félhettek, hátha számon kéri rajtuk

gyávaságukat, hitetlenségüket. De nem volt okuk a félelemre, hanem igen megörültek. A másodszori köszöntés már az „előpünkösdi”, a meg-elevenítő Szentlélek vételének bevezetése, az ember teremtésére utalva.

Az alkalmon szokásos előadást is *Gáncs Péter* tartotta. A testület tagjaként beszámolt az Egyházak Világtanácsa (EVT) Központi Bizottságának februári, genfi üléséről. A százötven fős grémiumban egy képviselője van a magyar protestantizmusnak. Az EVT-nek jelenleg 349 tagegyháza van; tavaly öt új tagot vettek fel, mindegyik ázsiai. A következő nagygyűlés 2013-ban a koreai Puszanban lesz. Témája: „Élet Istene, vezess békességre és igazságra”.

Az utóbbi évtizedekben egyre hangsúlyosabb az első hitágazat, a teremtett világ és fennmaradásának segítése. További kérdés, hogy az EVT mennyire nyitott a karizmatikus közösségek felé. A bizottságban jelenleg egyetlen pünkösdi(sta) tag van. Az ortodoxok szerepe sokszor a „féltaposás”, nem hívei a (gyors) változásoknak, így a nők lelkésszé szenteléséről

sem akarnak hallani. Eközben a norvég evangélikus *Olav Fykse Tveit* főtákar azt szeretné, ha a reformáció kezdetének ötszázadik évfordulója az egész egyház ünnepe lenne.

Tóth Károly nyugalmazott református püspök, az ÖTK elnöke, aki április 3-án töltötte be nyolcvanadik életévét, hangsúlyozta az intézmény hiánypótló munkáját egy, a korábbihoz képest teljesen más és azóta is változó társadalomban. Ami a keresztény egységet illeti, minden egyház ezt keresi, csak éppen nem tudnak szakítani felekezetiességükkel.

Három fontos eseményre *Tóth Károly* különösen is felhívta a figyelmet: egyrészt arra, hogy a vatikáni Keresztény Egység Pápai Tanácsának – *Kurt Koch* korábbi bázeli püspök személyében – új elnöke van. Másrészt hogy tavaly októberben Fokvárosban ülésezett a Lausanne-i Konferencia, amely az evangélizáció segítésére jött létre 1974-ben. További fontos kérdés a római katolikus egyház és az ortodox egyházak viszonya. Bár a tanításban nincsenek jelentős különbségek, gyakorlati egyházpoli-

tikai kérdésekben a nehézségek áthidalhatatlannak tűnnek. Kiemelte, hogy a Polgári Magyarországi Alapítvány támogatásával megjelent az Ökumenikus Tanulmányi Füzetek 22. száma, *Örömhír cigányoknak is* címmel. (*Ezt lapunk március 20-i, 12. számában ismertettük. – A szerk.*)

Jelen sorok írója a központ titkáráként két eseményről számolt be. XVI. konferenciáját tartotta az ökumené tudományos kutatóinak nemzetközi szervezete, a Societas Oecumenica. A rendezvénynek *Misszió és egység – külön egyházak közös bizonyosságtétele?* címmel tavaly augusztus 26–31. között Belgrád adott otthont. A kétevenként megrendezett alkalmat először látta vendégül ortodox egyház. Az ökumenikus párbeszédben sem választható el az egységtörekvés a missziótól. Az 1910-es edinburghi missziói világkonferencia is ennek felismerésével ült össze.

A másik alkalom a német egyházak bensheimi Felekezettudományi Intézetének éves ülése volt március 4–5-én *Jézus felekezete* címmel. A felekezeti különbségek persze valójá-

ban alárendelt szerepet játszanak a történeti és írásmagyarázati kutatás vélt vagy valódi eredményeihez képest. Ha minden kor a saját problémáival küszködve másképpen keresi is, „*Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz*” (Zsid 13,8).

Thuróczy István református lelkész a Lutheránus Világszövetség strasbourgi Ökumenikus Kutatóintézetének negyvennegyedik szemináriumáról tájékoztatót. A *Misszió az ökumenikus világfaluban* című, tavaly július 6–13. között tartott rendezvényen is hangsúlyozták, hogy a misszió a mai ökumenikus mozgalom gyökere. Misszió és ökumené ma is összetartozik, az egység az evangélium hiteles tanúsításához (lenne) szükséges.

Gimesi Jánosné református lelkész a szentföldi, szíriai és nyugat-törökországi zarándokutakról számolt be. Mint mondta, az ilyen alkalmak már sok embert erősítettek a hitben az elmúlt két évtized során.

A közgyűlés köszönetet mondott a támogatásért a Magyarországi Református Egyház Zsinata elnökségének, a Dunamelléki Református Egyházkerületnek, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnökségének és a Polgári Magyarországi Alapítványnak, végül, de nem utolsósorban az alapító elnök *Tóth Károly* püspöknek.

■ SZENTPÉTERY PÉTER

Megtartó erőterben

Beszélgetés dr. Kamp Salamonnal, a Lutheránia Liszt-díjas karnagyával

► Pünkösöd fényben tündöklő vasárnapján együtt ünnepelt sok száz evangélikus a budapesti Deák tér kétszáz éves templomában, ahol aznap este ért véget a 22. Bach-hét. Az érdeklődő látogatók idén is hét este át vendégeskedhettek *Johann Sebastian Bach* Jézust dicsérő zenekatedrálisában. Keveset tudunk a jeles német zeneszerzőről. Minden idők egyik legnagyobb teremtőjéről, akinek univerzalitása páratlan. Bach az emberiség kevés nagy és titokzatos erejű géniuszának egyike, aki úgy jelenik meg előttünk, mint valami természeti tünemény. Milyen ember volt? Csendes, haragvó? Hogyan dolgozott: hajnalban vagy egész éjszaka? Ki más tudna erre válaszolni, mint *Kamp Salamon*, a Lutheránia énekkar karnagya, akinek mindennapjait kitölti az evangélikus mester hatalmas életműve.

– Alig tudunk valamit J. S. Bach-ról. Nemrég jelent meg róla egy több száz oldalas könyv. Amit lehetett, azt *Christoph Wolff* teljes részletességgel kinyomozta, de ez is nagyon kevés. Így maradnak a csodálatos művek.

Lipcse egyetemi város volt, a tudós tanárok minden vasárnap megjelentek az istentiszteleten. Bachnak bizonyítania kellett, hogy míg ők az orvostudomány, a matematika professzorai, addig a zenében ő a mester. Más közönség előtt kellett játszania, mint *Händel-nek* vagy *Telemann-nak*. Amikor felvételizett, teológiából is vizsgáztatták. Tudjuk, hogy rajta kívül még egy kitűnő orgonista jelentkezett a Tamás-templom karnagyi állására, de az teológiából nem volt olyan jó. Voltam Lipcsében egy előadáson, kétszáz tudós pap volt jelen, tőlük hallottam: Bach olyan nehéz kérdéseket kapott a lutheri tudományból, hogy ők sem tudtak volna rájuk válaszolni.

– *Húsz gyermekéből csak heten éltek túl őt. A többiek fiatalon meghaltak. Hogyan viselte ezeket a tragédiákat?*

– Súlyos keresztetek voltak ezek az életében, annak ellenére, hogy akkoriban más volt a nézet. Sok gyerek született, és sok meg is halt. Más volt a halálhoz való viszonyulás: Isten adta, ő vette el. Tudta, hogy jó helyre kerülnek a gyermekei, az ebben való hit minden kantátájában hallható.

– *Pécsett mondta nekem egy tanár-nő: azért büszke arra, hogy evangélikus, mert Bach is az volt. Milyen volt az ő korában a hitélet?*

– A teljes életet átszötte. Az ő idejében olyan nagy volt az istentiszteleti látogatottság, hogy minden nagy teret átalakítottak az ünnepi alkal-

csán töprengtem el. Bachnál megcsodálhatjuk, hogy feltétel nélkül Isten kegyelmére hagyatkozik. És ezt csodálhatjuk a zenéjében is.

Dr. Kamp Salamon – J. S. Bach portréja előtt

Bach művészete ember és Isten közötti dialógus. Vele beszélget. Ahogyan minden valódi és nagy művészet is mindig azt mondja ki, hogy mi az ember és a szellem viszonya. Bach zenéje csupa gyengédség, semmi kényszer, semmi mutatvány. Ezért ellenállhatatlan. Ahogyan az evangéliumban olvassuk: „...az én erőm erőtlenség által ér célhoz.”

– *Hogyan született a Bach-hét ötlete?*

– Mikor itt a Deák téren átvettem Bach életművének ápolását, arra törekedtem, hogy annak teljességére lehessen rálátás. Hogy bemutassunk orgona-, kamaraműveket, oratorikus kompozíciókat egyaránt. Ezzel a koncepcióval állandósultak a Bach-

Micsoda orgonadarabok ezek! A *Schmücke dich, o liebe Seele: Ké-szítsd magad, kedves lélek...* olyan gyönyörű, hogy sírnia kell az embernek. Vagy a *Vor deinen Thron tret ich hiermit: Úristen, most eléd lépek...* Úgy tudjuk, hogy ez az utolsó darabja Bachnak. Ebben is Istennel beszélget: a talentumot megkapta, de ha húszat kapott, akkor húszat kell visszaadni vagy még többet... A közönség mély átéléssel hallgatta. Igen, ez így van rendjén: Isten ígéje és a zene együtt gyógyít...

– *A Bartók–Pásztory-, a Kölcsey- és a Liszt-díj mellé 2004-ben a száz-éves Lutherániával Magyar Örökség Díjat kapott. Mióta vezeti a Lutheránia ének- és zenekart?*

– 1987 óta vagyok a karnagya. Szép és nehéz feladatra szemelt ki az Úristen. És én ezt egész szívemmel próbálom teljesíteni. Ezen a héten kétszer is hallhattak bennünket. Dél előtt az ünnepi istentiszteleten szerepeltünk. Ezt a gyakorlatot is én vezettem be, hiszen a kantátákat Bach meghatározott vasárnapokra komponálta. Tehát azokhoz az igékhez kapcsolódnak, amelyek egy-egy adott vasárnapon elhangzanak. A mi kantátazenés istentiszteleteinken a mű egyik fele a prédikáció előtt hangzik fel, a másik a prédikáció után.

Templomi szolgálatunk állandó kihívása a karácsonyi oratórium, a passiók... Hatalmas munka van ezekben az évről évre visszatérő feladatokban. Ám a kórusról a legnagyobb tisztelettel beszélhetek. Mindenki lelkiismeretesen dolgozik, noha egész napi munka után, esetleg törődöttén érkezik kedden és pénteken a próbára. Legutóbb éppen egyik orvosprofesszor tagunk mondta: „Halálfáradtan idevonszoló magamat, és a végén fel-frissülve megyek haza.” Sokan jönnek vidékről, és gyakran éjfél lesz, mire le tudnak pihenni...

– *A legtöbb amatőr formáció egy idő után felbomlik. A Lutherániát mi tartja össze?*

– A legtöbb amatőr közösség valóban tisztavirág-életű, mert nem tudják őket összetartani. Persze, hogy nem, mert nincs meg az a szellemi erőter, ami összefogja őket. Nálunk – a szó eredeti értelmében: „hála Istennek” – nincsenek ilyen problémák. Ráadásul ismét sok olyan fiatal van közöttünk, akik Zeneakadémiára járnak, és sokat tudnak segíteni.

– *Most ünnepeljük a Deák téri templom felszentelésének kétszázadik évfordulóját...*

– Nem mindennapi jubileum ez, különleges ünnep. Vasárnap este mutattuk be *Spech János* zeneszerzőnek a felszentelésre írt kantátarészletét. A pozsonyi születésű Spech korának neves művésze volt, rövid ideig Bécsben *Haydn*nek is tanítványa. Később Párizsban, majd ismét Bécsben élt. Pesti tartózkodása idejére esett templomunk régen várt felszentelése.

Az eredeti kézirat a bécsi zenei archívumban van, onnan rendeltük meg. Rengeteg munkát adott: előbb meg kellett fejteni, hogy mit akart, mit miért húzott... Remélem, sikerült megszólaltatnunk az eredeti szándékot is...

Ami az én személyemet illeti, hálát kell adnom az Úristennek, hogy méltónak ítélt erre a feladatra.

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

Egy gyülekezet kövei

Kiállításmegnyitó az Evangélikus Országos Múzeumban

► *Ferenc József* császár karosszéke, *Székács* püspök pásztorbotja, a *Lutheránia* dalegylet első fényképe, a Deák téri iskola gyertyával működő diavetítője, *Kossuth Ferenc* keresztelési, *Mikszáth Kálmán* házassági, majd válási anyakönyvi bejegyzése – többek között ezek is megtekinthetők az Evangélikus Országos Múzeumban október 31-ig, a reformáció ünnepnapjáig. A kétszáz éve felszentelt Deák téri evangélikus templomnak és környezetének a történetét felidéző kiállítást június 11-én dr. Bibó István művészettörténész nyitotta meg.

Miként arról nemrég hetilapunkban is beszámoltunk, a felújítás előtt álló evangélikus múzeum állandó kiállítása május 12-én bezárt. Mielőtt azonban a tényleges munkálatok megkezdődnének, az intézmény munkatársai – *Zászkaliczky Zsuzsanna* és dr. Kertész Botond irányításával – az Insula Lutherana kétszáz éves történetét bemutató anyaggal örvendeztették meg az ünneplő és érdeklődő közönséget.

tekintetben színes közeget igyekszik bemutatni, amelyben a háromnyelvű – német, szlovák és magyar – pesti evangélikusság elindult. Az akkor viselt ruhadarabok, az anyakönyvi beírások gyöngybetűi és nem utolsósorban a kiállított oltárterítők és úrvacsorai kelyhek igazi időutazásra invitálják a látogatót.

S míg az első helyiségben még csak az 1793-ban keltezett templomépítési gyűjtőív tekinthető meg,

Dr. Bibó István művészettörténész és dr. Harmati Béla László múzeumigazgató

„Ahogy a kiállítás gazdagsága elsősorban nem materiális javakban mutatkozik meg – bár azokban sem szegény –, ugyanígy megérezzük, ha körbejárunk a termekben, hogy a közösség, amelyről hírt ad, elsősorban szellemi javakban gazdag” – kezdte megnyitóbeszédét dr. Bibó István. Az „evangelikus sziget” képéhez kötődően a későbbiekben így folytatja: „...minden generációnak, minden közösségnek, sőt minden egyének ismétlődően is meg kell(ene) tennie: ki kellene nevelnie magában, saját életében a műgonddal alkotó embert, és meg kell oldania a hódító és bir-

a második teremben már a tervrajzok sorakoznak a tárlókban. Itt látható az úgynevezett árvízi kehely is, amelyet *Löwy Herman* zsidó ezüstereszkedő halából készíttetett a gyülekezet lelkészének, *Lang Mihálynak*, aki a pesti árvíz idején sok bajbajutottnak – így izraelita felekezetűeknek is – segítséget nyújtott.

A legbelső terem a gyülekezet első négy lelkészének – *Molnár Jánosnak* (1757–1819), *Ján Kollárnak* (1793–1852), *Székács Józsefnek* (1809–1876) és *Lang Mihálynak* (1803–1874) – állít emléket. De itt büszkélkednek korukkal az akkor még „Lutheránia dalegy-

Bejegyzés az anyakönyvben Kossuth Ferenc kereszteléséről

tokló ember leváltását és a műgonddal alkotó ember hivatalba helyezését. És kiknek volna erre biztosabb irányjelzőjük és erőforrásuk, mint azoknak, akik már hallottak valamit az őember új emberré változásának lehetőségéről és az ehhez kapcsolódó ígéretekéről? Ezért fontos, hogy ennek a szigetnek a templom volt – és reméljük, ezután is a templom lesz – a szellemi középpontja” – tette hozzá a református művészettörténész.

Nem véletlen hát, hogy a múzeum három termében elrendezett anyag első helyen azt a 18–19. századi, sok

let” nevet viselő, ma Magyar Örökség díjas énekkar emlékei is. Ebben a teremben a Deák téri gyülekezet harmadik fontos alappilléreinek, az oktatásügynek a múltjába is bepillantást nyerhetünk; például egy 1822-ből származó, kézírásos görög–latin–szlovák szótár segítségével.

A kiállítás szervezői egyébként több játékos feladatot is készítettek a gyermek látogatóknak – ezért az *Első kövek – élő kövek* című tárlat megtekintése nemcsak családoknak, de hittan-csoportoknak is jó szívvel ajánlható.

■ BODA ZSUZSA

Lutheránia-próba a pünkösdi istentiszteletre készülve

makra. Még a börtön épületét is, mert nem fértek el az emberek. Nap három-négy istentiszteletet tartottak. Amit én mindig hangoztatok: az az Istenre való irányultság. Ma ebből szinte semmi nincs. A fiatalokat ezért is sajnálom. Nem tudják, milyen szépségtől fosztják meg magukat.

– *Próbálta már megfogalmazni J. S. Bach jelentőségét?*

– Legutóbb egy levélrészlet kap-

hetek. Az idei év azonban más, hiszen most van Deák téri otthonunk felszentelésének kétszázadik évfordulója. Azt akartuk, hogy idén a templom tehetséges orgonistái is bemutatkozzanak. Csütörtökön *Finta Gergely* és *Mekis Péter* előadásában hangzott el a tizenhét éves lipcsei korál. Szombaton pedig *Zászkaliczky Tamás* adott hangversenyt a mester fiatalkori műveiből.

V É G E A T A N É V N E K

Bizonyítvány

A tanév végének legfeszültebb időszaka az osztályozás. Senkinek nem mindegy, hogy milyen érdemjegy kerül a bizonyítványba. Az öt számjegy ugyanis elég reálisan és megfoghatóan tükrözi a teljesítményt, sokkal látványosabban, mint a szöveges értékelés. Egyértelmű. Ha ötös, akkor örül a diák, hogy megkapta tudásának és szorgalmának jutalmát. Örül a tanár, hogy sikerült maximálisan átadni a tudást, örül a szülő, hogy gyermeke jó előmenetelt ért el. Ha valaki elégtelent kap, az a másik véglet. Különösen így év végén. Ugyanis pótvizsgáznia kell a (nem) tanulóknak, s előfordulhat, hogy egy évfolyammal lejjebb kerülhet jövőre, netán el kell hagynia az iskolát.

A mi gimnáziumunkban május elején kötelező értesíteni a szülőket arról, ha egy diák rosszul áll valamilyen tantárgyból. Jóindulatú figyelemztetés ez, hogy a család biztassa tanulásra lusta csemetéjét. Én a következőt szoktam beírni az ellenőrzőbe: „Értesítem a kedves szülőket, hogy gyermekük nyelvtanból és irodalomból gyengén áll.” Ennek az üzenetnek általában pozitív hatása van, az utolsó pillanatban legtöbbször összekapják magukat, akik idáig lazítottak.

De mi van akkor, ha valaki nem veszi komolyan, amit írtam? Ha a jegyek átlaga nem éri el a két egészt, senkit nem engedek át. Ezt mindenki tudja már az év elején, nem titok. Számtalan lehetőséget adok a javításra is, de az utolsó órán már senki se akarja bebizonyítani, hogy hirtelen milyen zseni lett a júniusi hőségben. Nem egy-két jegyre zárom le a tanévet, hanem tizenöt-tizennyolcra. Ennek ellenére előfordul, hogy a figyelemztetés nem éri el a kellő hatást, így a gyerek megbukik.

A minap egy ideges női hang hívott telefonon, s azért volt felháborodva, mert megbukott a leánya nyelvtanból. Pedig csak azt az értesítést kapták, hogy gyengén áll. Szokás szerint a gyereke aznap sem volt iskolában, de most állítólag tényleg beteg. A szülő szerint helyesebb lett volna a „bukásra áll” kifejezés. Hiába magyaráztam, hogy májusban még kettes volt, aztán még becsúsztott két elégtelen, így már nem engedhetem át. A sok hiányzás ugyanis azzal is jár, hogy egy idő után már lehetetlen pótolni az elmaradt anyagrészeket.

Nagyon nehéz a tanárnak lelkileg túlélni az indulatos szülői támadásokat. (Bár örülni kell annak is, hogy még nem vertek meg. A tegnapi híradó is két óvónő bántalmazásáról tudósított...)

Egyébként annak is van magyarázata, hogy miért nem azt írom be az ellenőrzőbe, hogy „bukásra áll”. Előfordult már olyan eset, hogy a szülő ingerülten rontott be az iskolába bizonyítványosztás után, s leteremtette a kollégámat azzal, hogy „Bezeg maga már jó előre megmondta, hogy megbukik a gyerekem!” Szerencsére azért nem ez a hozzáállás jellemző, s az esetek többségében megmarad a türelmes és emberséges hangnem.

Stresszes a tanév vége mindenkinek. Ugyanis az öt osztályzat tükrözi a diák és a tanár munkáját, valamint arról is tájékoztat, hogy a család figyelemmel kísérte-e a gyerek tanulmányait, törődött-e vele, gondoskodott-e megfelelően róla.

Adjunk hálát Istennek, hogy az ő segítségével ismét sikeresen lezárhatunk egy tanévet. Ha pedig a lustaság és hanyagság miatt pótvizsgára kényszerül valaki – ő ahhoz is erőt ad.

■ JUHÁSZNÉ SZABÓ ERZSÉBET

■ SZARKA ISTVÁN

Stefike négyéves korában egy ünnepi istentiszteleten hallotta először az evangélikusok himnuszát. A közeli megyeszékhelyről látogattak haza, édesanyja szülőfalujába, ahol nagybátyjának konfirmációját ünnepelték. A kislányt lenyűgözte az ének magával sodró ereje, s addig kérlelte szüleit, míg az internetről le nem töltötték. Jókedvűen meg is tanulta az eredeti német és a gyakrabban használt magyar szöveget is.

Ez év tavaszán abban a katolikus iskolában, amelybe járt, énekversenyt hirdettek. Stefi számára nem volt kérdéses az indulás, hiszen szívesen és örömmel énekel, oly sikerrel, hogy az elmúlt években egyik gyermekszereplője lett *A muzsika hangja* című musicalnek. Ezért bátran jelentkezett, a kérdés csak az volt: mit énekeljen?

Az unokáért rajongó, érte mindig aggódó nagyszülők nem feltétlen tartották jó ötletnek a 46. zsoltár feldolgozását választani. Mert bár az Istent dicsérő ének kategóriájába az *Erős vár a mi Istenünk* is tökéletesen beleillik, de azért a mindennapok ökömenéjét ismerve teljesen katolikus környezetben evangélikus himnusszal elindulni nagyon kényesnek érezték.

Alku nélkül

Stefikét vajmi kevésbé érdekelték az egyháztörténet máig ható, meg nem oldott kényes kérdései. Az esetleges győzelemért cserébe nem akart *Ave Mariát*, *Boldogasszony anyánkat* énekelni. Neki csak „ez az egy” éneke volt. Az ő éneke, amely egyszer úgy a szívébe lopta magát, hogy onét már nem tágított többé.

A városi vetélkedőn Stefi továbbjutott. Póttagként. Arra az esetre, ha valaki a „rendes” továbbjutók közül megbetegednék. De mindenki egészséges volt, mint a makk. Így ennek a történetnek vége is szakadhatott volna. Ámde az irgalom, ez a jó keresztény erény ott volt az egyik szervező tanár szívében. Kieszközölte tehát, hogy a póttag is eljuthasson a püspökség által szervezett versenyre.

A történet folytatását, gondolom, kitalálták már. Stefi természetesen megnyerte az egyházmegyei fordulót. Egyetlen evangélikus indulóként, a számára legszentebb evangélikus énekkel, annak hiteles, tiszta tolmácsolásával megindította a zsűri szívét.

Azóta számtalan misén, vespérason, iskolai rendezvényen szolgált, sőt még a székesegyházban is megvallhatta hitét. Megalkuvás nélkül, csengő hangon énekelte kedvenc himnuszát.

A sok szolgálatban, „fellépésben” el is fáradt kissé. Egyre nehezebben vette rá magát, hogy kiálljon egy szál egyedül a hívők közössége elé. Egy nagy vágyat azért titkon dédelgetett még a szívében. Ahogy a költő, ő is arra vágyott: „De jó volna ünnepelni / Odahaza.” Egyszer elénekelni nekik, akiktől egykor az éneket kapta...

Álma beteljesült. Egy újabb konfirmációi ünnep során. Példává lett, mint annyi más hitvalló tanítvány, beteljesedett rajta az ige szava: „*Gyermekek és csecsemők szája által szerzett dicséretet...*” (Mt 21,16)

Vajh ha csak negyedakkora elzánnással őriznénk szívünkben a lángot, s adnánk tovább megalkuvás nélkül, amint e kislány tette! Megint csak *Adyval* szólva:

*Golgota nem volna
Ez a földi élet,
Egy erő hatná át
A nagy mindenséget,
Nem volna más vallás,
Nem volna csak ennyi:
Imádni az Istent
És egymást szeretni...*

A szerző evangélikus lelkész, a Fejér-Komáromi Egyházmegye esperese

■ RIBÁR JÁNOS

Riporterjelöltek azt a vizsgafeladatot kapták, hogy készítsenek interjút arról a kérdésről, mi a szabadság. Előbb maguk is elgondolkodtak rajta: tényleg, tulajdonképpen mi az, hogy szabadság? Vitatni kezdték a témát, igyekeztek többféleképpen megközelíteni, de minél többet beszéltek róla, annál inkább zavarba jöttek. Amikor már alaposan belebonyolódtak, s egyre zavarosabb dolgokat fogalmaztak meg, akkor indultak el – többen mikrofonokkal és kamerákkal – az utcára. A módszer annyi volt, hogy váratlanul megszólítottak dolguk után siető járókelőket: véleményük szerint mi a szabadság?

A technika némileg cserbenhagyta a szorgalmas kutatókat, mert a felvételek elmosódottira sikerültek, és a hangot is nehezen lehetett érteni, de koncentrált figyelemmel, fülüket hegyezve mégiscsak végignézték és át-gondolták a mintegy tizenöt, utcán készült felvételt.

A közösséget, amelyben azután ezt a nem túl jó minőségű anyagot bemutatták, meglepte az eredménytelenség. Mármint a válaszadási kísérleteké. A felvételek megtekintése után akadozó beszélgetés bontakozott ki arról: akkor hát mi is a szabadság?

Az utca embere meghökkenve torpant meg a kérdés hallatán. Volt, aki humoros választ adott – bár

nem lehetett eldönteni, szándékolt volt-e a humor, vagy csak így sikerült a felelet –, és volt, aki komoly arccal kereste a szavakat. Az egyik megkérdezett szellemesen (?) egy névvel felelt: *Petőfi*. A szorgalmas riporterjelölt ennél többet szeretett volna hallani, ezért kitartóan kérte, hogy a válaszadó fejtsse ki bővebben is. Mire a válasz így hangzott: Petőfi Sándor. S a riportalany továbbsietett az útján, szabadon, ki tudja (talán ő sem), milyen cél felé.

Voltak azonban többen, akik a kérdés hallatán komoly vagy zavart arcot vágva kísérletet tettek a fogalom megragadására. Szimpatikus fiatalok, iskolázottnak tűnő idősök egymás után kíséreltek meg a szabadságról beszélni. A riporterjelölteknek szerencséjük volt, hogy nem akadtak össze egyetlen

filozófiatanárral sem vagy teológussal, akik talán a szabadság filozófiai vagy teológiai kérdéseibe bonyolódtak volna bele. Sikerült olyanokat megszólítaniuk, akiktől, bár minden igyekeztükkel válaszolni akartak, tagadó formában megfogalmazott, szerény tétéleken kívül többre nem futotta.

A válaszok többsége egy pont körül forgott. Vagy negatív, azaz tagadó, vagy pozitív, azaz szerényen állító formában. A megszólítottak nagy részének – kis töprengés után adott – felelete ezzel a sémával írható le: engem ne akadályozzanak semmi-ben, ne álljanak az utamba, ne nyomjanak el. A pozitív válaszok lényege pedig így foglalható össze: azt tehesek, amit csak akarok, nekem minden szabad legyen. Tehát ne legyenek tilalmak, semmiben se korlátozza-

Iskola és szabadság

nak, és végtelen legyen a cselekvési vagy akaratszabadságom.

Megállapítható, hogy a kérdések egyik legnehezebbike ez: mi a szabadság?

De miért kellene erre az előzőeknél pontosabb választ adni? Egyszerűen a mindennapi élet miatt! A megfogalmazott tilalommentesség vagy a korlátlan akaratszabadság a legegyszerűbb közegben sem alkalmazható – elég, ha a forgalmas közlekedési utakra gondolunk. De a házasfelek sem szokták egymást „felszabadítani” a házasságtörésre, és senkit sem tölt el örömmel az, ha kilopják a zsebéből a pénztárcáját az irataival együtt. A szabadság azért izgalmas és fontos kérdés, mert életünket közvetlenül befolyásolja az, hogy milyen választ adunk rá. Minél kevésbé vagyunk tisztában a szabadság lényegével, annál inkább rabszolgák vagyunk, a meg nem értett körülmények megbilincselte foglyai.

Tehát akkor mi a szabadság? *Spinozának* tulajdonítják a híressé vált tételt, hogy a szabadság – felismert szükségszerűség. Ha valóban Spinozától származik, akkor a felejtető marxisták tőle plagizálták ezt az állítást, melyet negyven esztendőn keresztül sokat hajtogattak a politikai diktatúra érdekében.

A mi válaszuk – az iskola falain belül és kívül így tanévzárás táján – egyszerűbb. A szabadság lényege: a tudás! Diákosan egyszerű példákkal illusztrálva: ha tudom, hogy vékony a jég, nem lépek rá. Ha tudom, hogy életveszélyes a kétszázhusz voltos áram, nem fogom meg. Ha tudom, hogy mi egy betegség ellenszere, élek vele. Ha tudom... És a Szentírás felé fordítva a tekintetünket: ha tudom, hogy bűnös ember vagyok, akkor keresem, hogy ki szabadíthat meg. Ha tudom, hogy ki szabadíthat meg, hozzá fordulok. Tudás, ismeret a szabadság lényege.

A szabadság előfeltétele a tudás, megvalósulását pedig a tanulás teszi lehetővé.

Nagyon sok felettébb fontos eleme van a szabadságnak, de ez az egyik legalapvetőbb és legizgalmasabb: a tudás, a dolgok és a lények ismerete, megértése. Ezért nyári szünetre is ennek tudatában kell menni: minél többet tudok, annál szabadabb vagyok.

S ehhez még hozzávehetjük azt a szabadságot is, amelyet csak Istentől kaphatunk Jézus Krisztus által, azaz a megváltottságunkat, amely teljes szabadságelméletünket megszentelheti és megkoronázhatja. Ezért az élet folyamatos tanulás és növekvő szabadság.

A szerző evangélikus lelkész, a Nyugat-békési Egyházmegye esperese

Szerelem a legfelsőbb szinteken?

■ LUPTÁK GYÖRGY

A felvidéki csizmadialegény valami-kor réges-rég, úgy az 1890-es évek közepén odahagyta a magas hegyeket, s az alföldi városba, Ceglédre sodorta a kalandvágy. Inaséveit szaporítandó a pozsonyi, pesti kitérő után itt gyarapította tovább szakmai ismereteit. S megtetszett neki a mester úr akkor még csak tizenhárom esztendő-s lánnya. Egy szép, rigófüttyös tavaszi napon – ugyebár a tavasz a bimbódzó szerelem évszaka – nagy levegőt véve odaállt a mester elé azzal, hogy ő most innen még odébbáll más műhelyeket és szakmai titkokat megismerni, de négy év után biza visszatér, s addig a mester úr a Terkát oda ne szánja másnak, mert ő visszajöve feleségül veszi. Mit ad Isten, tartotta szavát, és négy év múlva egybekeltek.

Ő volt az én nagyapám, aki aztán – bár magyarul sohasem tanult meg tökéletesen – ott ragadt Cegléden. Tőle örököltem a nevemet is. Hat-éves voltam, amikor eltemettük. S amennyire emlékszem rájuk, édes nagyszüleimre, igaz szerelemmel, életre szóló hűséggel szerettek egymást. Fölneveltek három leányt s egy fiút, az édesapámat, és el is temettek mellettük még hármat. Őket valóban az ásó, a kapa meg a nagyharang választotta el egymástól.

Remélem, vagyunk még páran, akik láttunk-látunk a családunkban, magunk körül ehhez hasonlatos igaz szerelmeket, életre szóló párkapcsolatokat. Ezek a példák ugyanis igen fontosak. Nosza, segítségünk hát a botcsinálta tévésztárnak, hogy megállapodjék végre, s megtalálja élete párját. Mert rossz nézni sze-

gényt, ahogy fiatal éveit, férfiaságát bizonytalan erkölcsű hölgyekre fecsérli, naponta-hetente cserélgetve őket. Széptevésben és testi örömekben ugyan nincs hiány – de ez még messze van a valódi szerelemtől, egy férfi és egy nő életre szóló egymásra hagyatkozásától.

Azt mondják ugyan a sztárcsinálók, mindez játék, kedves néző, nem kell annyira komolyan venni. De olyan országban élünk, ahol nézők milliói csüngnek a képernyőn, az ott látottakon szocializálódnak. Ne-

kik biza nemcsak játék, hanem a vágyva vágyott élet, a követendő példa a képernyőn történtek. Ők joggal vélik, hogy a pártalálás egyetlen üdvözítő módja minden utunkba kerülő kipróbálni, gond nélkül mindent megígérni, majd ha nincs összeillés, rövid idő múltán szemrebenés nélkül odébbállni. A másik ember megunt, eldobható tárgy...

A tragikus sorsú költő, *Radnóti Miklós* és felesége, *Gyarmati Fanni* szerelméből valami mélyet és igazat sejthetünk meg, a hitvesnek írt verseket olvasva. A szerelmes férj egy munkaszolgálatos lágerben, valahol a Balkánon írja e sorokat: „Alszik a tábor, látod-e drága, suhognak az ál-

mok, / horkan a felriadó, megfordul a szűk helyen és már / újra elalszik s fénylik az arca. Csak én ülök ébren, / féligszítt cigarettát érzek a számban a csókod / íze helyett és nem jön az álom, az enyhétadó, mert / nem tudok én meghalni se, élni se nélküled immár.” (*Hetedik ecloga*) Ezt a két embert nem választotta el egymástól sem a háború pokla, sem a földrajzi távolság, sem önkény és szögesdrót.

Az igaz szerelem pecsét a szíven, beleégetődött, feltörhetetlen. Eltávolítani csak károkozással lehet. Szerelem és szeretet kéz a kézben járnak, együtt erősebbek a halálnál is, mint a lobogó tűz, melynek sok vízzel sem lehet kioltani lángját. „*Tégy engem mint pecsétet a szívedre, mint pecsétet a karodra! Bizony, erős a szeretet, mint a halál, legyőzhetetlen a szenvedély, akár a sír. Úgy lobog, mint a lobogó tűz, mint az Úrnak lángja. Sok víz sem tudja eloltani a szeretetet, folyók sem tudják elsodorni*” – írja az *Énekek éneke*.

A másik próbálgatása-eldobása minden, csak nem szerelem. Főként nem a „legfelsőbb szinteken”. Az ösztönök kiélése, tömény önzés, élvhajhászás – ennyi, és nem több. Ne nevezzük hát szerelemnek azt, ami nem az. Mert az igaz szerelemben a másik a fontos! A szerelem összetartozás, két lélek egybefonódása. A szerelemben közös lesz a cél, egy lesz az út, összeadódik a két erő. Ha az egyik elesik, fölsegíti a másik. És ez a szerelem egy életen át tarthat. Igen, még negyven-ötven évnyi házasság után is. Kételkedés helyett tes-sék kipróbálni!

A szerző evangélikus lelkész, a Bács-Kiskun Egyházmegye esperese

HETI ÚTRAVALÓ

„Szent, szent, szent a Seregek Ura, dic-sősége betölti az egész földet!” (Ézs 6,3)

Szentháromság hetében az *Útmutató* reggeli és heti igéi a teremő, megváltó, megszentelő Isten imádására buzdítanak, mert: „Hárman vannak, kik a mennyben bizony-ságot tesznek: Atya, Ige és Szentlélek, s e három egyetlenegy lényeg.” (GyLK 674) Hisszük-valljuk: „...örökkévaló Isten az Úr, aki teremtet-e a föld határait: kifürkészhetetlen az ő bölcsessége.” (Ézs 40,28; LK) Az Isten kijelentett titka: Jézus! *Luther* szerint a szent Isten ki-kutathatatlan, megfoghatatlan; ezért „tartsuk magunkat Istenhez ott, ahol engedi – az emberré lett Krisztusban, a Megfeszítettben, kiben van Pál apostol szerint »a bölcsességnek és ismeretnek minden kincse elrejtve«. Benne megmutatta Isten, hogy mit kell tudnunk róla, és mit nem.” Ám arról feltétlen-ül tudnunk kell, amit Jézus választott Nikodémusnak: „*Bizony, bizony, mon-dom néked, ha valaki nem születik víztől és Lélektől, nem mehet be az Isten országába*.” Felülről, „*újonnan kell születnetek*” (Jn 3,5.7). Aki hisz az Emberfiában, annak már most örök élete van, mert: „*Ő az igaz Isten és az örök élet*.” (1Jn 5,20) Pál az örökkévaló Isten bölcsességét s tetteinek nagyságát magasz-talja; tegyük ezt mi is, mert: „*Bizony, tőle, általa és érte van minden: övé a dicsőség mindörökké*.” (Róm 11,36) A próféta is őt imádja: „*Nincs hozzád hasonló, Uram!*” A bálványok emberek csinálmányai, „*de az Úr az igaz Isten, élő Isten, örökkévaló Király*” (Jer 10,6.10)! Mit jelent a Szentháromság ismerete s szolgálata? Mindenkor ezt: „*Ti vagytok a tanúim – így szól az Úr – és szolgálaim, akiket kiválasztottam, hogy megismerjete, higgyetek bennem...*” S mindörökké „*én, én vagyok az Úr, rajtam kívül nincs szabadító*” (Ézs 43,10.11). Ór-óra prédikált Pál is az Areopágon: „*Akit tehát ti ismeretlen-ül tiszteltek, én azt hirdetem nektek. (...) A tudatlanság időszakait ugyan elnézte Isten, de most azt hirdeti az embereknek, hogy mindenki mindenütt térjen meg*” (ApCsel 17,23.30) És akik már Krisztus követőivé lettek, azok-tól azt kéri, hogy elhívásukhoz méltóan éljenek a hit nagykorúságában és egységében, mert: „*egy a Lélek*”, „*egy az Úr*” és „*egy az Istene és Atyja min-deneknek*” (Ef 4,4–6)! Keresztelő János születésének ünnepén figyeljünk az Úr útkészítőjének bizony-ságtételére: „*Neki növekednie kell, nekem pedig ki-sebbé lennem*.” (Jn 3,30) Zakariás így énekelt újszülött fiáról és a fél év múlva megszülető Jézusról: „*Te pedig, kisgyermek, a Magasságos prófétája leszel, mert az Úr előtt jársz, hogy előkészítsd az ő útját, hogy megtanítsd népet az üdvösség ismeretére, bűneik bocsánata által...*” (Lk 1,76–77) A Fiú egy-lénye-gű az Atyával, s megismerni csak így lehet: „*Ha ismernétek engem, ismerné-tek az én Atyámat is...*” S „*Higgyetek nekem, hogy én az Atyában vagyok, és az Atya énbennem van...*” (Jn 14,7.11) Légy állandóan „beszélő viszonyban” a Szentháromsággal: „*Ó, vonj, Atyám, Fiadhoz engem, / Hogy szent Fiad vi-szont hozzád vigyen! / (...) Szállást énbennem Szentlelked vegyen. / Újjá-szült szívem így feléd dobban...*” (EÉ 59,2) Halleluja!

■ GARAI ANDRÁS

Döntéseinkben – Krisztusra hagyatkozni

Sokan ismerjük az 51. hallelujaének 1. és 3. versszakát: „Fogjad kezem, oly gyenge vagyok, érzem, / Hogy nálad nélkül járn sem tudok. / Fogjad kezem, és akkor, jó Megváltóm, / A félelemre többé nincsen ok. // (...) Fogjad kezem, az út sötét előttem, / Ha fényeddel meg nem világítod; / De így, Uram, e mennyből jövő fénynél, / Reád tekintve, bizton indulok”

Valóban így van? Magunkban egy lépést sem tehetünk? Tehetünk, de nem érdemes, mert sok aggodalom és szív-fájdalom okozója lesz, ha Jézus nélkül cselekszünk. Vannak, akik házat építenek, házasságot kötnek Jézus nélkül, csupán emberi vélemények alapján. Aztán jönnek a bajok, jön az önvád: ó, bár ne így cselekedtem volna!

Ha szeretnénk megelőzni a sok csalódást, akkor tervezgetéseinkben járjunk mindig Jézussal! Ő azt ígérte, megtanít bennünket, melyik úton járjunk, szemeivel tanácsol bennünket. Neki terve van az életünkkel, és tervét meg is valósítja.

Milyen sokan hordozzák egész életükön át annak a következményét, hogy valamely döntő kérdésben nem kérték ki Jézus Krisztus tanácsát! Ez különösen vonatkozik fiataljaink házasságkötésére.

Sajnos, sokan csupán csak azt nézik, hogy csinos, jó arcú legyen a leendő házastársuk. Érdeklődnek minden felől (mennyi a vagyona, milyen az állása, stb.), csak Krisztust nem kérdezik meg. Olyan is előfordul, hogy valaki így gondolkodik: „Uram, eljegyzést szeretnék; ha nem a te akaratod szerint való az általam kiválaszt-

tott, akkor akadályozd meg, hogy ebből házasság legyen.” Nem akadályozza meg. Erre azután biztosra veszik, hogy az Úr akarata a tervezett eljegyzés. Lehet, hogy nagyon későn derül ki, hogy a házasság nem az Úrtól volt.

Sokan követik el ezt a hibát. Maguk kezdik az ismerkedést, az udvarlást, aztán meg Istentől várják, hogy akadályozza meg a házasságkötést. Hol van itt a nagy tévedés? Ott, hogy az *első lépés* megtételét nem az Úrra bízták, nem azt kérték, hogy ő kösse meg házasságukat!

Többen meg úgy gondolkodnak: ha én nem teszek semmit sem a társam megtalálásáért, akkor mi lesz? Amit mi teszünk érte, azzal csak elronthatjuk a dolgot. *Modersohn* azt tanácsolja mindenkinek: ne tegyünk érte semmit, bízzuk ezt egészen az Úrra. Ha Isten két embert egymásnak teremtett, van rá módja, hogy egymáshoz vezesse őket. Nincs szükség arra, hogy segítsünk Istennek a társ kiválasztásában. Neki éppen elég eszköze van arra, hogy szándékait és terveit véghezvigye.

A Szentírás szerint Istennek terve van az életünkkel. Ez érvényes az élet-társ választására is. Hiszen életünkhöz természetesen hozzátartozik az élettárs. Sokan mégis így érvelnek: hogyha ezt Isten így rendelte, akkor nekünk is közre kell benne működnünk. Micsoda bizalmatlanság ez Istennel szemben! Bízzuk őreá: Uram, ha nekem élettársat rendeltél, mutasd meg akaratodat, tedd világossá előttem, ki az. Én csak azzal akarok házasságra lépni, akit nekem szántál. Inkább egyedül maradok, mintsem a sa-

ját akaratom és emberi vélemény szerint kösse házasságot.

Az a házasság a boldog, amelyről bizonyosan megállapítható, hogy az égben kötöttet, hogy a párt Isten vezette egymáshoz. Milyen áldott az ilyen kapcsolat, amely Isten akarata iránti engedelmességből jött létre! A mennynek egy földre szállt darabja. Ezért őrizkedjünk téves elhatározásoktól! Ne járjuk a magunk útját, bízzuk ügyünket az Úrra, hogy ő cselekedjék!

Isten iránti kimondhatatlan hálával teszek bizony-ságot arról, hogy ezen az úton járva vezetett egymáshoz bennünket hitvesemmel, és vele járjuk házaseletünket immár több mint ötvenhat éve. Bebizonyosodott, hogy az Úr vezetése mellett áldások sokasága kíséri közös életünket. Ezt a boldogságot és Isten gazdag áldásait kívánom házastársukat kereső fiataljaink számára.

Ugyanez érvényes minden döntésünkre is. Lehet fontos következményekkel járó vagy látszólag lényegtelen döntés. Valójában az életben nincsenek apróságok. Komolyan nem vett döntések jövőtehetetlen következményekkel járhatnak. Egy meggondolatlan cselekedet, egy hamar kimondott szó, egy elsi-tett levél egész jövődönket mellékvágánnyá viheti.

Sokszor előfordult az én életemben is, hogy elhamarkodottan, nyugtalan

Megtanultam, hogy őt kérdezzem meg minden levélváltásról.

Hogy mikor merre menjünk, mit cselekedjünk, hol kell életünket élni – ne emberekkel beszéljük meg, hanem mindig az Úrral! Mások nem lát-hatják életutunkat, nem ismerhetik azt a tervet, amelyet Isten felőlünk és életünk felől készített.

Mindent beszéljünk meg Krisztussal, és szóljunk így: Uram, te azt mondtad, hogy megmutatod az utat; mutasd meg most is! És ő világosan, félreérthetetlenül megmutatja. Ha saját akaratomat halálba adjuk, és készek vagyunk az ő akaratát cselekedni minden körülmények között, akkor ő azt világossá teszi előttünk, és mindig megmutatja nekünk az utat is.

Ha mindent mindig az Úrral cselekszünk, életünk egyszerű és világos lesz. A sok kérdéssel és emberi befolyással szemben, amelyek utunkat keresztezik, csak Krisztussal együtt haladhatunk egyenesen. Milyen áldott dolog egész életünket átadni néki, az ő vezetésére bízni! A tévutak megszűnnek, ha megszűnnek az egyéni utak; megszűnnek az elhamarkodások is ott, ahol az ő igéje igazít el bennünket: „*Hagyd az Úrra utadat, bízzál benne, mert ő munkálkodik...*” (Zsolt 37,5)

Azért, hogy életünk áldott élet lehessen, semmiféle elhatározást ne tegyünk többé egyedül. Hagyjuk a mi Urunkra, majd ő munkálkodik. A döntések óráiban mindig gondoljunk arra, hogy csak egy lehetőség van az egyenes út választására: együtt Krisztussal!

■ SZENCZI LÁSZLÓ

NAPPOS OLDAL

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Őz

Őzeket biztosan valamennyien láttatok már, hiszen néha viszonylag közel csipegetik a fűvet az autóutak vagy a vasúti pálya mentén. Felemelik a fejüket, a távolodó autó vagy vonat után néznek, aztán lehajolnak, és eszegetnek tovább. Ha viszont gyalogos ember közeledik feléjük, már messziről menekülnek. Az őzeket vadásszák, ők pedig nagyon jól tudják, hogy a feléjük tartó ember veszedelemet jelenthet.

Az őz az ország egész területén elterjedt, gyakori állat. Szívesen tanyázik a kis erdőfoltok, nádasok közelében, de megfigyelhetitek őket a nagy legelőkön és a szántóföldeken is. Összel és télen kisebb-nagyobb csoportokban mozognak, láttam már hatvan-hetven őzet is együtt. Sokat szenvednek télen a nagy havazások idején, amikor kevés a táplálék, és a gyakran jeges hófelület véresre sebzí a lábukat. Ilyenkor, de máskor is sok kárt tesznek a faluból elkóborolt kutyák, amelyek üldözik és le is rántják a nagy hóban nehezebben mozgó őzeket.

Az őzek legszívesebben a hajnali és a szürkületi, esti órákban tevékenyek. Naponta több alkalommal táplálkoznak, a köztes időben pihennek, kérődznek.

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

júniusban – többnyire két gidát ellenek. Az őzgidák bundája pettyes, testtömegük csupán másfél kilogramm. Amikor anyjuk lenyalogatta őket, és megszáradtak, nyomban talpra állnak, de az első napokban mozdulatlanul pihennek a fűben. Anyjuk a közelben van, de csak szoptatáskor keresi fel őket.

Ha kirándulás közben egy ilyen, fűben pihenő gida kerül elétek, nem szabad hozzányúlni, megsimogatni, menjetek tovább, mintha észre sem vettétek volna. Ebben az időszakban amúgy is sok ellenségük van, az említett kóbor kutyák, de a rókák is sokat elpusztítanak közülük. Később,

RAJZ: BUDAI TIBOR

Agancsa csak a baknak van. Több-ágú fejdíszét évente váltja, október végén, novemberben veti le, de az új kezdemény már egy hónap múlva megjelenik, és az agancs tavaszra teljesen kifejlődik. A bakok a júliusi-augusztusi üzekedési időszak előtt letisztítják agancsukat, ágakhoz dörzsölik, hogy az elszáradt bőr leváljon róla. A fácskák vagy a bokrok ágainak hegyi részét egészen fényesre dörögölik. Ha valaki távolabbról nézi, azt hiheti, az őzbak megharagudott arra a bokorra, és most megbünteti. Az agancs tövi része vastagon gyöngyözött.

Az üzekedés idején a bakok néha kemény harcokat vívnak egymással. A suták – általában májusban vagy

amikor már jól tudnak futni, könnyen elmenekülnek. Ha szeretnétek többet tudni az őzekről, olvassátok el *Felix Salten* örökszép regényét, a *Bambit*. Mesébe bújtatva nagyon sok igazságot találtok benne.

■ SCHMIDT EGON

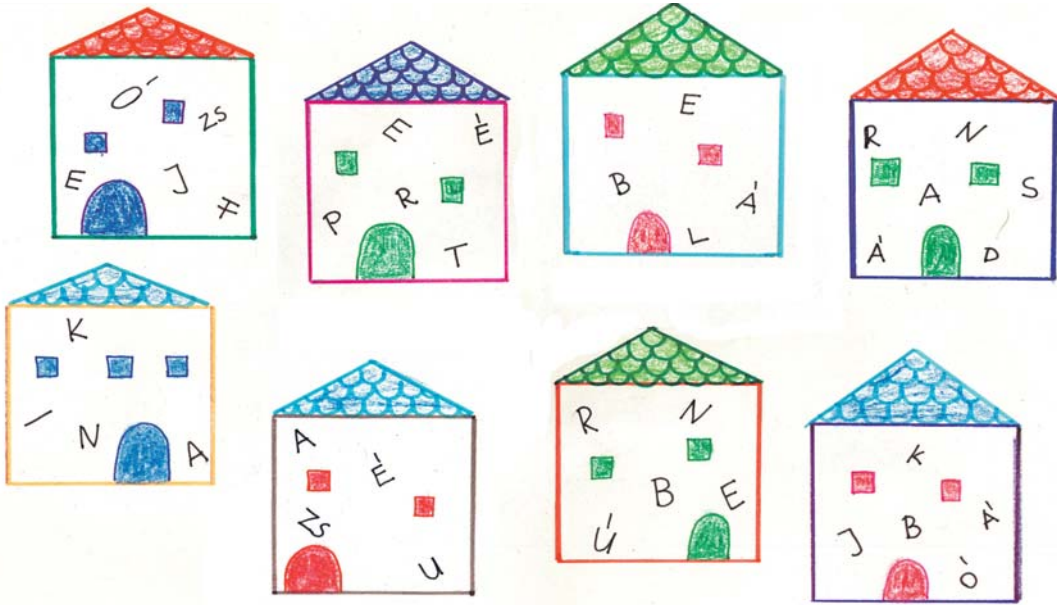
Kérdések:

1. Mit gondolsz, milyen súlyú egy őzbak?
2. Vajon hányféle növényt fogyasztanak az őzek?
3. Meddig él egy őz?

Válaszok: 1. 20-30 kilogramm; 2. leg-kerben akár tizenkét évig is. belül tíz évig (ha nem lövik le), állat-abb ezeryel; 3. a szabadban körül-

Házikók

Ennek a képzeletbeli falunak a házaiban bibliai személyek laktak. A betűket helyes sorrendben összeolvasva megtudhatjátok, melyikben ki. Kössétek össze azokat a házakat, amelyekben testvérek laktak!

Kedves Gyerekek!

► Mostani négyrészes sorozatunk végéhez értünk. A összegyűjtött helyes megfejtéseket küldjétek be szerkesztőségünk címére (Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24.). A borítékra írjátok rá: **Gyermekvár**.

GYERMEKVÁR

4. Albert és Pongrácz lovag büszkén mutatta a Salamon királyhoz kötődő rejtély megfejtését Könyvmoly könyvtárosnak.

– Látod, milyen ügyesek voltunk? – kérdezték tőle. – Pedig néhol igen nehéz volt beírni a helyes szót!

– Különösen azon a válaszon gondolkodtunk sokat, amikor kicserélte és magához vette az életben maradt kisgyereket az anya. Nem volt vidám történet, az biztos – mondta Pongrácz.

– De Salamon király még ebben a nehéz helyzetben is kapott bölcseséget az Úrtól – tette hozzá Albert. – Bajusz király tekercsén ki a negyedik király, akiről olvashatunk? – kérdezte.

– Heródes. Olvasom is: „Júdeá földje és a környező zsidó tartományok Krisztus születése előtt harminchét évvel a római birodalom részei lettek. Egy kormányzó irányította a zsidó népet

sok dologban. A második kormányzó, akit Heródesnek hívtak, királyi címet kapott a római császártól. Az emberek nem nagyon szerették őt.

Uralkodásának vége felé született meg Jézus a júdeai Betlehemben. Amikor néhány nap múlva Heródes palotájába napkeletről bölcsek érkeztek, a király nagyon elcsodálkozott. Az idegenek ugyanis az újszülött zsidó királyt keresték, mert ajándékokat hoztak neki.

Heródes azonnal hívatta a főpapokat és írástudókat, hogy megtudja, ki is beszélnek a messziről jött idegenek. Nem lett boldogabb a válasz hallatán. Megtudta ugyanis, hogy Mikeás próféta már rég megjövendölte az új király megszületését, méghozzá Betlehem városában.

Heródesnek akkor ravasz terv jutott eszébe. Elküldte a napkeleti bölcseket Betlehembe, és azt kérte tőlük, visszafelé mondják majd meg neki, pontosan hol található a csecsemő.

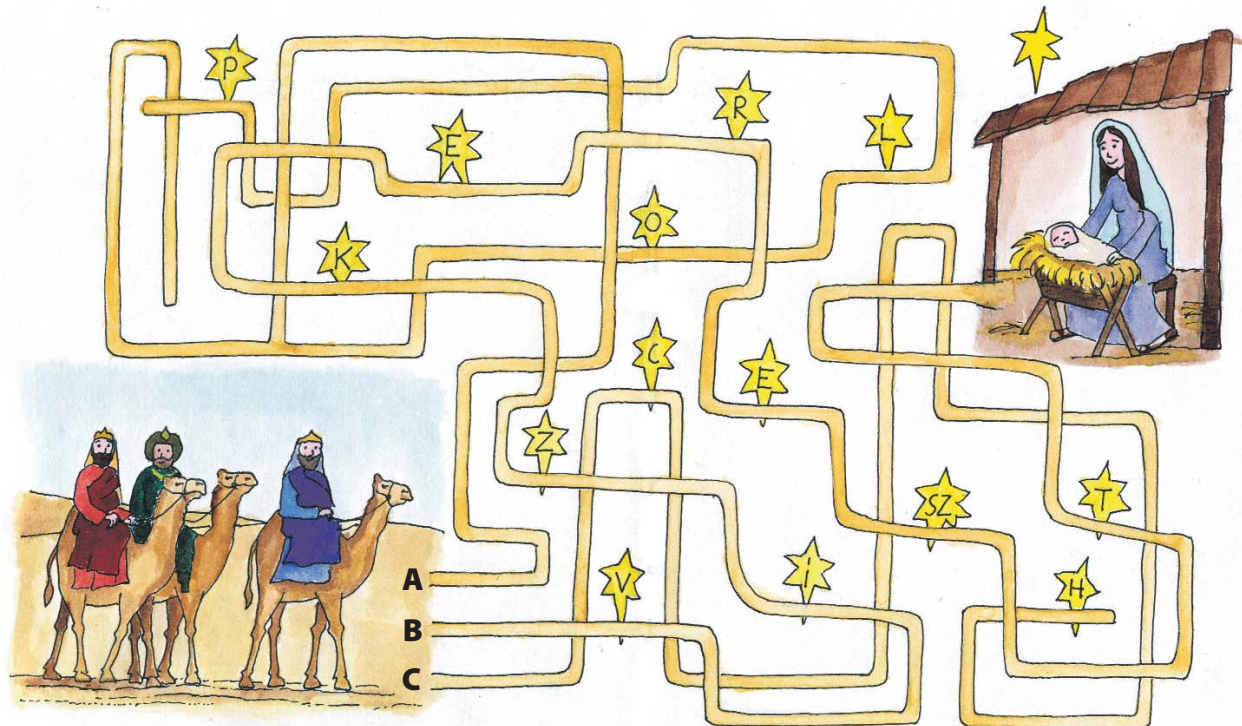
Azt hazudta, hogy ő is ajándékot akar neki vinni.

A bölcseket a csillag el is vezette Jézus jászolágyához, de kerülő úton mentek haza, mert egy angyal ezt parancsolta nekik.

Heródes, amikor rájött, hogy becsapták, szörnyű haragra gerjedt. Bosszúja elől menekült Egyiptomba József és Mária Jézussal. Csak a király halála után tértek vissza Názáretbe.

– Utána a fia került a trónra, akit szintén Heródesnek hívtak. Az ő uralkodása alatt feszítették kereszt-re Jézust – egészítette ki Albert a tekercsen leírtakat.

– Az a feladatunk – mondta Pongrácz lovag –, hogy megtaláljuk, melyik úton értek a bölcsek a betlehemi istállóhoz. Az úthoz tartozó csillagok betűiből pedig összeolvashatjuk a megfejtést.

RAJZ: JENES KATALIN

Ami jó, azt tartásatok meg

Rendhagyó beszámoló egy nemzetközi konferenciáról

► **Csodálkoztam a kedves figyel-mességen, amelyben időnként részesítettek. Megvan-e a repülőjegyem? Kaptam-e visszajel-zést a szállásról? Tudom-e, ho-gyan jutok el a helyszínre? Nem tola-kodtak, csak törődtek velem. Vártak a bejáratnál, segítettek regisztrálni, tanácsot adtak, őrizték a csomagjaimat. Ilyes-min csodálkozik manapság az ember. Nem ehhez vagyunk szokva. Először furcsállottam, aztán elkezdett jölesni, majd rá-bíztam magam a kedves, ven-dégszerető gondoskodásra, és teljes figyelemmel élveztem azt, ami körülöttem történt, és ami-nek részese voltam. Egy idő után a csodálkozást is abbahagytam, mert megértettem, hogy alapel-vük a gondoskodó, szinte ké-nyeztető vendégszeretet. Az Alpha nemzetközi hetén voltam Londonban.**

Az evangélikáció vendégszeretet
Egyik első alapelvük így hangzik: „Az evangélikáció vendégszeretet.” Annak kifejezése, hogy szívesen látott vendég vagy, és mindent meg-tesznek azért, hogy jól érezd magad. Ez nem reklámfogás. Nem csali, amellyel embereket akarnak becsa-logatni a templomba. Ez a magatar-tás annak a meggyőződésnek a kife-jeződése, hogy Isten tárt ajtóval, for-ró szeretettel várja minden gyerme-két. Pont úgy, mint a tékozló fiú ap-ja. Annak, aki közeledik – óvatosan, kétkedve, fáradtan és tépetten vagy nagyon is otthonosan –, meg kell éreznie ezt a hívogató vendégszere-tetet. Szívesen látott ember vagy. Nem méregetnek, nem vizsgálta-nak, hanem asztalt terítenek neked. Ezért elengedhetetlen része a mi gyülekezeteinkben is gyakorolt Alpha kurzusnak a közös vacsora. Ilyen a mi Istenünk – ezt mutatja meg az érke-zőnek a kellemes, otthonos fogadta-tás, a nyitott ajtó, a vidám társaság és a terített asztal.

Amilyen képzés volt ez a pár nap Londonban. Megtanították és meg-mutatták a résztvevőknek, hogy mi-csoda, milyen és miért ilyen az Alpha. A hét házigazdája, a kiváló humorú, ragyogó előadó anglikán lelkész azt is elmagyarázta, hogy az Alpha kur-zus vacsorái alatt – amelyekkel az al-kalmak kezdődnek – tilos hitkérdé-sekről, gyülekezetről, istenkérdés-ről beszélni. Csak csevegni szabad. Mindenről, ami történt, ami érdekel. Az istenkérdés lesz majd az este fő té-mája, de csak később, a kávé utáni csoportbeszélgetéseken.

Ezerkészsáz embert láttak vendé-gül ezen a minden évben megrende-zett nemzetközi héten. Sajnos nem je-gyeztem föl, de úgy emlékszem, negy-ven-egynéhány országból jöttünk. Jelen voltak közöttünk az egyes orszá-gok Alpha-vezetői, delegáltjai, aktivis-tái és érdeklődői – Ausztráliától Ka-nadáig, Nigériától Bulgáriáig. És volt egy úgynevezett *püspöki ág*. Ez azt je-lentette, hogy százöt püspök volt a társaságban, nagy többségük Afriká-ból, Latin-Amerikából és Ázsiából. Azokból az országokból, ahol növe-kedőben van a keresztény közösség. De voltak püspökök Amerikából és Európából is.

A rendezvényt London püspöke nyitotta meg, aki részt vett a héten, és előadást is tartott. Egy reggeli is-tentiszteleten fogadta a konferencia püspöki ágát *Rowan Williams* a

Lambeth Palace-ban, abban a Tem-ze-parti épületben, amely 1200 óta a canterburyi érsekek székhelye. Ha nagyon óvatosan fogalmazunk is, megállapíthatjuk, hogy a hivatalos egyház messze nem zárkózott el et-től a héttől, mint ahogyan az egész Alpha program központja is a hiva-talos egyház keretein belül, London belvárosában, a bromptoni Szenthá-romság-templomban van.

Az evangélikáció személyes találkozás
Istennel való személyes találkozás – ez az Alpha második alapelve. A bromptoni Szentháromság-templomban van egy szobor, alkotója az Alpha kurzusról indult a keresztény élet felé. A szobor a tékozló fiú és az atya találkozását ábrázolja. Végtelen gyengédség árad az atya alakjából, ahogyan magához öleli nagyon fáradt, elesett, ereje végén lévő gyermekét.

Ebben a templomban szervezték meg a hetvenes években az első Alpha kurzusokat azzal a céllal, hogy a ke-resztény hit alapismereteit elmagya-rázzák a gyülekezeti tagoknak, és ez-által felpozítsák a közösség életét.

Nicky Gumbel 1990-ben vette át az Alpha vezetését. Róla érdemes tud-ni, hogy a családi hagyományt követ-ve ügyvédnek tanult. Bevallottan ateista egyetemistaként azonban az *Újszövetség* olvasása olyan hatást gyakorolt rá, amely az egész életét megfordította. Elkezdett ugyan ügy-védként dolgozni, de teológiát is ta-nult. Végül ordinált anglikán lel-készként a bromptoni templomban dolgozva ébredt rá arra, hogy az Alpha által gyakorolt, teljesen kötet-len, kellemes, nem hivatalos stílus ki-válóan alkalmas arra, hogy megszó-lítsanak általa teljesen kívülálló em-bereket, akiknek nincs fogalmuk a ke-resztény hitről. Olyanokat, akik az ut-cáról jöttek, és az „alfánál” kell elkez-deniük az ismerkedést.

A kilencvenes években, munkája nyomán is, nagy fejlődésnek indult az Alpha, hamarosan túllépte a sziget-ország határait. A mai napig Nagy-Britanniában 2,5 millió, világszerte pedig 15 millió ember vett részt már Alpha kurzuson. Több magyaror-szági gyülekezet is rendez Alpha kurzusokat.

Mi is részt vettünk tipikus „alphás” istentiszteleteken ezen a héten. Fontos része az alkalmaknak a bizonyítá-sátétel, amelyben emberek elmond-ják, hogyan változtatta meg életüket a Jézussal való találkozás. Feltűnő volt, hogy szinte minden megszólalót bar-rátja, ismerőse hívott az Alpha kur-zusra. Szinte valamennyien vissza akartak fordulni egy ponton, és szin-te mindegyiküket az ott megismert emberek, a közösség tartotta vagy hívta vissza. Azután pedig a legkülön-félébb formában, de mindannyian átérték Jézus megtartó szeretetének életet változtató, értelmet adó, feleme-lő erejét. A Szentlélek munkáját, amelyet a mi gyakorlatunkhoz képest gyakrabban és intenzívebben emle-getnek. Miért? – kérdeztük. Nem azért – válaszolták –, mintha fonto-sabb lenne, mint a Szentháromság másik két személye, hanem azért, mert Krisztus szeretete a Szentlélek által árad a szívünkbe, általa jön lét-re a kapcsolat Isten és ember között, ő ébreszti a hitet. Ezért hívja sok imádságuk és énekük: Jöjj, Szentlélek!

Az evangélikáció tanítás
Katekézis. Mert tudni kell, mit hi-zsünk. És mert a legtöbb, szorgalma-san templomba járó ember is igen

gyengén vizsgázna keresztény alap-ismeretekből. Az Alpha tízhetes kur-zusán minden alkalommal egy-egy témát tanulnak és gondolnak át kö-zösen a következő alapkérdések kö-zül: Kicsoda Jézus? Miért halt meg Jé-zus? Hogyan jutunk hitre? Miért és hogyan imádkozunk? Miért és ho-gyan kell olvasni a Bibliát? Hogyan vezet minket Isten? Hogyan tudok el-lenállni a gonosznak? Miért és ho-gyan beszéljek másoknak Jézusról? Is-ten ma is gyógyít? Mi az egyház?

Az alapokról van tehát szó a kér-déseket és a tartalmat illetően is. Az Alpha csak nagy vonalakban a kez-deti tanító lépéseket teszi meg. A töb-bi a helyi gyülekezet dolga. Annál is inkább, mert az Alpha nem gyüleke-zet, nem mozgalom, nem szervezet, hanem azzal a céllal működik, hogy embereket megismertessen a ke-resztény hittel, és betago-ljon a helyi gyülekezetbe. Célja tehát a helyi gyülekezet erősítése. Ez az oka annak, hogy nagyon tág ökumenikus ívelé-sű. A londoni résztvevők sorában ró-mai katolikustól, sőt ortodoxtól a pünkösdi hívőig mindenféle feleke-zet tagjai jelen voltak.

Tudatos, határozott ökumenikus türelem jellemzi az Alpha szellemi-ségét.

Nagyon megragadt az emlékeze-temben egy példa. Az istentisztele-teken bevett szokás, hogy két-két em-ber egymás felé fordulva egymásért imádkozik. A mozdulat, amely ezt a tevékenységet kíséri, általában az, hogy az imádkozó a másik fejére te-szi a kezét, és így mondja a másik szá-mára hallhatóan az imádság szavait.

Igen hangsúlyosnak éreztem ezt a formát. Elhangzott azonban a fi-gyelmeztetés: bizonyos római kato-likus gyülekezetekben érzékenyen reagálnak erre a mozdulatra, mond-ván, hogy a kézrátétel a pap, sőt a püspök privilégiuma. Semmiképp se ragaszkodjunk ebben az esetben a kézrátétel mozdulatához! Ugyanígy nem foglaltak állást az úrvacsorai ta-nítás részleteivel kapcsolatban, mi-vel ebben is mindenkinek a saját gyülekezete, egyháza tanítását kell követnie. Az „alfát” követő tananyag tehát a helyi gyülekezetben, annak ta-nítása szerint sajátítható el.

Ami jó, azt megtartsátok
Egyik levelében erre biztat Pál apos-tol: „*Mindent megpróbáljatok; ami jó, azt megtartsátok!*” (1Thess 5,21; Károli-fordítás) Miután átéltem és meg-vizsgáltam, néhány dolgot el fogok fe-lejteni, magamban át fogok alakíta-ni, ám több fontosat hazahoztam Londonból. Ennek a beszámoló-nak a végén három elemet szeretnék csak megnevezni.

Jézus szeretete felemelő erő, amely konkrét módon, a mi életünkben hat és nyilvánul meg. Nem kellene erre sokkal jobban számítanunk és róla sokkal erőteljesebben tanús-kodnunk?

Keresztény közösségbe tartozni jó. A Krisztust követők társasága, pont azért, mert ő az ígérete szerint közöttük van, vonzó és megtartó közösség. Nem kellene ezt szeretet-tel, szívéllyességgel és elfogadással, sokkal erőteljesebben kifejeznünk?

Nálunk divattá vált, hogy bármi-féle kezdeményezést bizalmatlan gyanakvással, éles kritikával, lenéző elutasítással, de legalábbis cinikus megjegyzésekkel fogadunk. Azután ostorozzuk egymást és egyházunkat, hogy milyen langyos állóvíz vagyunk. Vajon jól van-e ez így?

■ SZABÓNÉ MÁTRAJ MARIANNA

HIRDETÉS

Meghívó kántortovábbképző tanfolyamra és egyházzenesz-találkozóra

Konzultáció gyakorló kántoroknak, konferencia egyházzeneszseknek. Hely-szín: Kántorképző Intézet, Fót, Berda József u. 3. Időpont: augusztus 21–26. Részvételi díj: 2000 Ft/nap. Jelentkezés és érdeklődés: kantorkep-zo@citromail.hu vagy 20/824-2803.

Tervezett programok: orgonatóra – esztergomi bazilika; *Fassang László* improvizációs kurzusa; harmónium – hangszerbemutató és műaján-ló; százéves a *Keresztyén (Dunántúli) énekeskönyv* – az énekeskönyv-szer-kesztés teológiai és gyakorlati szempontjai; a *Segédanyag a kántori szol-gálat*hoz gyűjtemény áttekintése – minél több orgonista bevonásával; a nyári tanfolyamok előadóinak találkozója.

Részletes információk: <http://kantorkepzo.lutheran.hu>.

Szeretettel várjuk nem csak az evangélikus egyházzeneszeket!

HIRDETÉS

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT GYŐRBEN

A győri evangélikus Öregtemplomban június 24-én, pénteken 18.30-kor jótékonysági koncertet ad

a müncheni Christuskirche kórusa

a győri Evangélikus Szeretetház javára.

Műsor: *J. S. Bach, Liszt Ferenc, Francis Poulenc* és más zeneszerzők kórusművei.

Az 1905-ben alapított kórus vezetője *Andreas Hantke*, a bajorországi egyházi-zenei csoport alelnöke.

A belépés ingyenes.

Kérjük, hogy adományaikkal támogassák a szeretetház fejlesztését!

HIRDETÉS

Pályázati felhívás

A Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Egyházközség presbitériuma (5540 Szarvas, Szabadság út 70.) pályázatot hirdet a Szarvas-Újtemplomi Evan-gélikus Szeretetintézmények (5540 Szarvas, Szabadság út 70.) intézmény-vezetői álláshelyének betöltésére.

Az intézményvezető által ellátandó feladatok: az intézményvezető fel-adatkörét az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. tv. 19.§-a ha-tározza meg.

Munkahely: Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Szeretetintézmények, Szarvas

Pályázati feltételek: a személyes gondoskodást nyújtó szociális intéz-mények szakmai feladatairól és működési feltételeiről szóló I/2000 (I. 7.) SZCSM-rendelet 3. sz. mellékletében meghatározott képesítés; a 257/2000. (XII. 26) korm. rendelet 3.§-ának (3) bekezdése szerinti szakmai gyakorlat; magyar állampolgárság; büntetlen előélet.

Előnyt jelent: hosszabb idejű vezetői gyakorlat; evangélikus egyház-tagság; idegennyelv-tudás; B kategóriás jogosítvány; felhasználói szin-tű számítógépes ismeret.

A pályázathoz csatolni kell: iskolai végzettséget igazoló okiratot; szociálisszakvizsga-bizonyítványt vagy a pályázó nyilatkozatát arról, hogy a kinevezést követő 2 éven belül vállalja a szociális szakvizsga megszerzését; önéletrajzot és részletes szakmai életrajzot; az intéz-mény vezetésére vonatkozó szakmai programot és szakmai helyzet-elemzésre épülő elképzeléseket; 30 napnál nem régebbi erkölcsi bi-zonyítványt; keresztlevelet; lelkészi ajánlást a pályázó gyülekezeti lel-készétől.

A megbízás időtartama: a hatályos egyházi intézményi törvény sze-rint (2005. évi VIII. tv.).

Az álláshely betölthető: az elbírálást követően, várhatóan 2011. decem-ber 1-jétől.

Bérezés: a Kjt. szerint.

A pályázat benyújtásának határideje: 2011. szeptember 15.

A pályázat benyújtásának helye és módja: A pályázatot a Szarvas-Új-templomi Evangélikus Egyházközség (5540 Szarvas, Szabadság út 70.) cí-mére 3 példányban (amelyből 2 példányt papír alapon, 1 példányt pedig elektronikus adathordozón), zárt borítékban kérjük benyújtani. A boríték-ra kérjük ráírni: „Szarvas-Újtemplomi Evangélikus Szeretetintézmények”.

A pályázat elbírálásának rendje: az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény szerint.

A pályázattal kapcsolatban felvilágosítás kérhető *Laczi Roland* lelkész-től a 20/824-4696-os telefonszámon.

Csurgói emlékezés

A bécsi magyar Európa Klub ötven tagja látogatott a közelmúltban Csur-góra. Az egyesület tagjai között van-nak egykori '56-os emigránsok, erdélyi, délvidéki menekültek. Zömmel azok telepedtek meg Bécsben, akiket ott tartott a haza közelsége. Amióta a politikai emigránsok is betehetik lábukat Magyarországra, autóbuszos kirándulásaikkal is ápolják a kapcsolatot a szülőfölddel.

A dél-somogyi kisváros református gimnáziumának könyvtárában a magyar emigráció két meghatározó egyénisége került közelebb a látogatókhoz.

A Bázelben élő Kovács Andor, a csurgói járási forradalmi bizottság egykori vezetője, a város díszpolgára, az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem (EPMSZ) korábbi elnöke a szervezet teljes iratanyagát egykori iskolájában helyezte el. A hatalmas mennyiségű dokumentációból a feldolgozás során meglevenedett Szépfalusi István evangélikus lelkipásztor gazdag levelezése, fáradhatatlan szervezői-lelkigondozói munkája.

Szépfalusi István (1932–2000) volt az EPMSZ első főtítkára. Az adminisztrációs központ megalakulásától, 1969-től 1981 végéig Bécsben, az ő

Capistrangasse 2. szám alatti lakásán működött a szervezet. Ezt a külhoni küldetést vállalta föl, missziós feladatkörét kiegészítve előbb Ausztria területén és a nyugati magyarság körében szervezett munkával, majd amint lehetett, a lelkesízi-szellemi palást köré gyűjtötte az anyaország magyarságának prominens személyiségeit. Azután a hetvenes-nyolcvanas évektől erdélyiekkel, illetve – a bukaresti magyarsággal kiépített kapcsolatai révén – a romániai magyarság került tevékenységének fókuszába.

A csoport nagyobbik fele személyesen is ismerte Szépfalusi Istvánt. Lelkesen idézték meg elkötelezett, következetes, megnyerő egyéniségét. Most már a nagykönyvtár vendékönyve is őrzi az emlékét. Például ezzel a bejegyzéssel:

„Mivel hallottuk, hogy a könyvtárnak sok levéltári forrásanyaga van Szépfalusi Istvántól, és én például a tanítványa voltam a bécsi egyetemen, szeretném kifejezni iránta nagy tiszteletemet, akire én és több bécsi társam nagy szeretettel gondol vissza.

Loss Eszter és több bécsi diákja, ismerőse.”

■ DR. HORVÁTH JÓZSEF

Ittész János püspök ebben az esztendőben június 11-ére hívta testvéri találkozóra – házastársaikkal együtt – a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület területén szolgált vagy jelenleg ott lakó nyugdíjas lelkészeket, valamint lelkész-özvegyeket. Az egyházkerület győri székházában tartott együttlétén megjelent mintegy húsz idős szolgatárs egyházunk jelenlegi helyzetéről kapott tájékoztatást, a közös ebéd elfogyasztása után pedig kötetlen beszélgetés keretében oszthatták meg örömeiket és nehézségeiket a kerület vezetőivel.

■ MENYES GYULA felvétele

Istentiszteleti rend • 2011. június 19.

Szentháromság ünnepe. Liturgikus szín: fehér. Lekció: Jn 3,1–15; Ézs 6,1–13. Alapige: Ef 3,8–12. Énekek: 41., 250.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, család) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Horváth-Hegyi Olivér; II., Hűvösvölgyi út 193., Fébé de. 10. (úrv.) Veperdi Zoltán; II., Modori u. 6. de. 3/4 11. Sztojanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; Csillaghegy-Békásmegyer, III., Mező u. 12. de. 10. (úrv., összegyűlekezés napja) Donáth László; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Bálintné Varsányi Vilma; Újpest, IV., Lebstock M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv., liturgikus istentisztelet) Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; de. 11. (úrv.) Smidéliusz Gábor; du. 6. Gerőfiné dr. Brebovsky Éva; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Pelikán András; VIII., Üllői út 24. de. fél 11. (úrv.) Szabó Bertalan; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák, úrv.) Gulácsiné Fabulya Hilda; VIII., Karacsony S. u. 31–33. de. 9. Szabó Bertalan; IX., Gát u. 2. (katolikus templom) de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás; du. 6. (vespera) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; Kőbánya, X., Kápolna u. 14. de. 10. Benkőczy Péter; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) dr. Blázy Árpádné; du. 6. dr. Blázy Árpád; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. dr. Blázy Árpád; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Bolba Márta; Budaörs, Budaörsi templom, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Grendorf Péter; Zuglói, XIV., Lőcsei út 32. de. 11. (úrv., hatodéves vizsgaistentisztelet) Laszli Beáta; XIV. Gyarmat u. 14. de. fél 10. Laszli Beáta; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) dr. Frenyó V. László; Rákospalota, XV., Régi Főti út. 73. (nagytemplom) de. 10. Ponicsán Erzsébet; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Fekete Gy. Viktor; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél 11. Vető István; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Vető István; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Nagyné Szeker Éva; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél 11. (tanévzáró) Nagyné Szeker Éva; Rákoscaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Kovács Áron; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Kovács Áron; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. dr. Korányi András; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. dr. Korányi András; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsi; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsi; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél 11. Zólyomi Mátyás; Budafok, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Soroksár, Otthon Közösségi Ház, Sztítás u. 112. du. 2. Győri János Sámuelné; Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem) de. fél 10. (úrv.) dr. Lacknerné Puskás Sára.

Összeállította: BODA ZSUZSA

Evangélikus pünkösdi fesztivál

► Tény, hogy a budai Várnegyedbe a Széll Kálmán tér felől érkezők elsőként az evangélikus templom impozáns épületét pillanthatják meg a Bécsi kapu téren. Mégis merésznek nevezhető lépésre szánta el magát a budavári egyházközség, amikor – Bence Imre esperes-lelkész ötlete nyomán – pünkösöd ünnepnapjaira szabadterre is kívitt rendezvénysorozatot szervezett az idegenforgalmi szempontból különösen is frekvenciált helyszínen.

Az első ízben meghirdetett pünkösdi evangélikus fesztivál valójában már szombaton este kezdetét vette. Ekkor ökumenikus vesperán (zsoltár-énekes istentiszteleten) vehettek részt az érdeklődők, Ferenczi Ilona vezetésével. (A református testvéregyház lelkész képviselőjét sajnálatos módon nélkülöző alkalmon Horváth Achilles OFM hirdette az igét.)

Pünkösöd vasárnapján a 11 órakor kezdődött istentiszteleten – amelyen két keresztelőtette még ünnepibbé a tanévzáró jelzővel is illetett együttlétet – Balicza Iván igazgató lelkész volt az igehirdető. Ezt követően a gyülekezeti teremben és az udvaron közös ebéd marasztalta közösségben a mintegy másfél száz hívőt, majd a szomszédos Táncsics Mihály utcában felállított színpad volt hivatva – pusztán létevel is – „hirdetni az evangéliumot”. A gépkocsiforgalom elől lezárt hangulatos utcácskában változatos program készíthette megtorpanásra az arra járókat: cser-

kész-néptáncbemutató, a Balicza testvérek jóvoltából fúvószena, majd Róka Szabolcs interaktív mesejátéka fényjelezte felekezetünk nyitottságát.

FOTÓK: SKRIBA DANIEL

Miként a parókiaudvarra invitáló kirakodóvásár, illetve a templom előtti játszóház és kézműves-foglalkozás, alapvetően még Stephen Wilson skótduda-bemutatója is inkább

a fesztivál kulturális jellegére utalt. Az este 18 órára hirdetett szabadtéri evangélizációs igehirdetésében azonban Bence Imre félreérthetetlenül mutatott rá pünkösöd egyik lényegi üzenetére: hiábavaló erőlködésünk-re. Mert hiába szeretnénk megalkudni az Istennel, hiába szeretnénk a magunk akarata szerint irányítani a sorsunkat, hiába szeretnénk kiszámíthatóvá tenni a jövőndőt – „a szél ott fúj, ahol akar”. Tanítványokká csak azok lehetnek, akikben Krisztus Lelke munkálkodik.

A szabadtéri színpadon az evangélikus lelkészek alapította Large Room (Tágas Tér) elnevezésű könnyűzenei együttes szolgálata folytatta (és zárta) a pünkösdi biznyságtételt.

Bár a hétfő délelőtti ünnepi istentisztelet a megszokott rendben zaj-

■ TPK

Egy elfeledett magyar protestáns irodalmár

► Igaz, kerek évfordulója most nincs, de június 19-i születésnapján érdemes megemlékezni a 15–16. századi magyarországi humanista, protestáns és világ-irodalmi hagyományok kiváló ismerőjéről, a jelentős Kölcsy-kutatóról. A méltatlanul elfeledett Kerecsényi Dezső irodalomtörténész, irodalompedagógusként, a Protestáns Szemle hajdani szerkesztőjeként működött.

Kerecsényi Dezső 1898. június 19-én látta meg a napvilágot a Vas megyei Szentgotthárdon. Tanulmányait először szülővárosában, majd a katonai szolgálat letöltése után, az Eötvös-kollégium tagjaként, a Pázmány Péter Tudományegyetemen, illetve a párizsi Sorbonne-on, a Faculté des Lettres-en végezte.

Magyar irodalomtörténetből doktorált. Magyar–német szakos középiskolai tanári oklevéllel a zsebében nagy nevű iskolák tanára lett. Először a Pápai Református Kollégiumban, majd tíz esztendőn át a Budapesti Evangélikus Gimnáziumban, a híres „Fasorban” tanított. Mindezek után a fővárosi Állami Középiskolai Tanárképző Intézet Gyakorlógimnáziumában működött vezetőtanárként, a Pázmány Péter Tudományegyetemen magántanári képesítést szerezve pedig a Humanizmus és reformáció a XVI. századi magyar irodalomban tárgykör elő-

adója lett, és kinevezést kapott a debreceni Tisza István Tudományegyetemre.

Kerecsényi Dezső aktív pedagógiai munkássága mellett – többek között Jékely Zoltánnal, Kolozsvári Grandpierre Emillel, Sötér Istvánnal, Szentkuthy Miklóssal, Szerb Antallal, Weöres Sándorral – alapítója volt a Mikes Kelemen Akadémiának, valamint a Magyar Irodalomtudományi Társaságnak. Felelős szerkesztője volt a kor egyik ismert folyóiratának, a Protestáns Szemlének. Irodalomtörténész, esszéírói munkásságáért 1941-ben Baumgarten-díjjal részesült, miként ugyanebben az évben Reményik Sándor és Tompa László erdélyi költők.

A középiskolai reform során jelentős része volt a gimnáziumok magyar nyelvi és irodalmi tanterveinek elkészítésében; Áprily Lajossal, Vajthó Lászlóval több tankönyvet szerkesztett a protestáns gimnáziumok számára. Kezdeményezésére lettek az irodalomtanítási tanterv részévé a kortárs irodalom jeles alakjainak művei. Kerecsényi Dezső szerint a magyar irodalom a szolgálattevés irodalma, összenőtt a nemzeti lét ügyével. „Olyan nemzet, mint a magyar, amelynek irodalma meg-megújuló emlékezéssel utal a valamikori nagyságra, bensőségesebben éli át irodalom és élet kapcsolatát, mint azok, akikben az emlékezés nem telíti így a lelkeket” – vallotta.

Egyik példaképe, akitől könyvet is írt, Kölcsy Ferenc volt. Jelentősek Kölcsy életművével és korszakával kapcsolatos vizsgálatai.

Kritikusként a kortárs magyar irodalom és irodalomtörténet-írás értékeire is felhívta a figyelmet, bírálatai és kritikái, bírálati és

esszéi többnyire a Századok, az Irodalomtörténet és a Protestáns Szemle lapjain jelentek meg.

1942-ben a Magyar Tudományos Akadémia tagjává választották, azonban munkássága nem teljesedhetett ki, azt a szörnyű világháború félbeszakította. Fasizmusellenessége, családféltése és a létbizonytalanság miatt elmenekült a fővárosból Péterhegyre, de hamarosan ott is kezdett sűrű lenni körülötte a levegő. Nyilas zaklatások, feljelentések keserítették életét, s ezeket már nem tudta feldolgozni, végül agyvérzését kapott.

Keresztury Dezső így emlékezett rá: „Nem aknaszilánk, nem golyó, nem éhség, nem gázkamra ölte meg, de mégis a háború áldozata volt. Akik ismerték, jól tudták, mit szenvedett, látva, várva és átélve az eseményeket. Tudós volt, de azok közül való, akik nem fordulnak el a világtól...”

Kerecsényi Dezső nyughelye a szlovéniai, péterhegyi temetőben található. Halálának hatvanötödik évfordulója – tavaly – óta pedig márvány emléktábla őrzi emlékét Pápan, a Református Kollégium Gimnáziumában.

■ KERECSÉNYI ZOLTÁN

A második szereplő nélkül

A napokban jelent meg a hír, hogy a legnagyobb közösségi oldal, a *Facebook* ugyan továbbra is töretlenül növekszik, az Egyesült Államokban, illetve Kanadában és az Egyesült Királyságban azonban veszített felhasználóinak a számából. Míg az USA facebookozóinak száma 155,2 millióról 149,4 millióra csökkent, addig a kanadaiak „csak” 1,52 millióval, a Brit-szigetek lakói közül pedig mindössze 100 ezerrel kevesebben látogatták az oldalt. Eközben a *Socialbakers* statisztikája alapján a *Facebook* magyar látogatóinak a száma meghaladta a 3,3 milliót, amely a hazai internetezők több mint 53 százaléka.

A magyarok fele facebookozik, akár ennyi is lehetne a hír röviden. Az internetpenetráció 50 százalékának elérése után a *Facebook* bevallása szerint is érezhetően megtorpan a növekedés üteme az egyes országokban, míg a fenti statisztika alapján azokon a területeken, ahol a közösségi oldal a legrégebb óta van jelen, akár vissza is fordulhat. A jelenleg 700 milliós taglétszám azonban még így is könnyen elérheti majd az egymilliórdos szintet. Az izgalmas kérdés viszont az, hogy azok, akik otthagyták a közösségi oldalt, merre tekintenek.

Ha beleolvasunk pár marketing-könyvbe, akkor előbb-utóbb szembe-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

találkozunk azzal a tétellel, hogy minden piaci szegmens lényegében kétszereplős. Ha azt mondaná valaki, hogy Coca-Cola, akkor valószínűleg a legtöbben rávágna, hogy Pepsi. Ugyanakkor jelentős részesedéssel bíró harmadik kólamárkát már nehéz lenne találni. A második helyezést elérő terméknek ugyanis rém egyszerű dolga van, mindössze el kell érnie azokat, akik valamilyen okból nem szimpatizálnak az első helyen álló termékkel.

Viszont ha valaki azt mondja nekünk, hogy *Facebook*, akkor mit felelhetünk rá, ki a második? Az *iWiW* jelenleg már nem válasz, az újítások felfedezéséért felelős „korai elfogadók” csoportja nem megy vissza olyan helyre, ahol már járt, így a legnagyobb magyar közösségi oldal látogatói számának a csökkenése folytatódni fog. Nem úgy tűnik, hogy más közösségi oldal felvenné a versenyt a *Facebook*-kal, amelynek a felhasználói felülete és interakciós designja kimagasló.

A *Facebook*ot otthagyo korai elfogadók valószínűleg szétszóródnak a tematikus – és többnyire okostelefonnal is jól használható – oldalakon. A városban járva a *Foursquare*-re (<http://4sq.com>) jelentkeznek be, amellyel megosztják ismerőseikkel, hogy hol is tartózkodnak éppen; ha filmet néznek, akkor a *Miso* (<http://gomiso.com>) alkalmazásával tudatják ezt a barátaikkal; ha meg né tán írni támad kedvük, akkor azt vagy a *Twitter*en (<http://twitter.com>), vagy a *Tumblren* (<http://tumblr.com>) teszlik. Ez a tendencia valószínűleg erősödni fog a jövőben, a nagy átfogó rendszerek helyett célszerszámokat fogunk használni.

Persze nem temetni jöttem a *Facebook*ot, hanem dicsérni. Végre van egy felület, amelyen egy helyen nagy tömegű ember érhető el, még az egyházak számára is. A hazai növekedés nem áll meg, a késői többség és a lemaradók most vagy még később veszlik csak birtokba. Azonban könnyen lehet, hogy a *Facebook* utáni korszak már a kisebb és egy megadott tartalom köré szerveződött oldalakról fog szólni. Akárhogy lesz is, úgy fest, hogy most érdemes erőket csoportosítani egy nagy látogatottságú *Facebook* rajongói oldal kialakítására.

■ NAGY BENCE

Haj

– Julcsi! Gyerekek, nem láttátok Julcsit?

Szokásos körutamon, mikor is csoportról csoportra vándorolva gyűjtöm össze az óvodásokat a bibliai foglalkozáshoz, bejárva az épület minden folyosóját, Julcsiék terméhez érkeztem. Pontosabban az öltözőhöz, hiszen most ébredtek, ezért mindenki itt nyüzsög. A kicsik ügyetlenkednek a cipők felhúzásával, van, aki csak álmosszerű szemekkel ücsörög a padon. Gittárral a hátamon állok az ajtóban. Megszokott csütörtök délutáni szertartás ez, az ott dolgozó felnőttek tudják, hogy jövők, szinte automatikusan sietnek a segítségemre. Az óvó néni egy kislány haját fésüli a tükkör előtt, copfját erősen tartva keresi az én bárányomat.

– Julcsi! Gyerekek, nem láttátok Julcsit?

– Az előbb még itt volt – mentegetőzik. Közben – magával húzva a copfos fejet – benéz az öltöző másik részébe is, szölongatva az elveszettet.

A szerencsétlen kislány, akit cibál magával, csak némán pillog felfelé, pedig akkor már én is látom, amit az óvónő még mindig nem: hogy ő Julcsi. Nyitom a számat, hogy szóljak, de a többiek megelőznek:

– Ott van előttem! – kiáltják nevetve, kórusban.

Az óvó néni is nevet, összevissza puszilgatja Julcsit, aki szintén kuncogni kezd. Mulatságos, hogy nem vették észre, pedig itt volt. Mindenki vidám lesz hirtelen.

– Látod, csak egy haj voltál nekem – mondja az óvó néni.

Julcsi hajgumit kap a copfjára, megyünk az órára a többiekkel együtt.

Már a biciklimen ülök, amikor újra eszembe jut ez a történet. Isten számára arcok vagyunk, nevek és sorsok. Pedig milyen könnyű lenne személytelenül bánnia velünk, mint egy nyájjal, egy néppel, egy gyülekezettel. Vagy mint egy hajjal. De neki nemcsak az vagyunk, hanem arc, név és sors. És ha olykor azt hisszük, hogy – elveszettségünk miatt – mégis olyanok vagyunk számára csupán, mint egy haj, akkor megtalálhatásunk, arcunkba nézésének öröme legalább ilyen vidám, mint ez az óvodai nevetés.

Örülök, hogy Isten számára nem csak egy haj vagyunk. Ugyanis teljesen kopasz vagyok.

■ KOCZOR TAMÁS

Pünkösdi LVSZ-ülés Genfben

Genfben ülésezett június 9. és 14. között a Lutheránus Világszövetség (LVSZ) negyvennyolc tagú tanácsa. Az ülés legfontosabb feladata a 2012-től 2017-ig terjedő időszak stratégiájának elfogadása volt. A június 11-én – egy tartózkodás mellett – megszavazott javaslat egyik előterjesztője *Fabiny Tamás* volt.

Az Északi Evangélikus Egyházkerület püspökét tavaly nyáron választották az LVSZ egyik alelnökévé; a képen balra *Munib Younan* LVSZ-elnök, szentföldi püspök.

■ JUSSI RYTKÖNEN, felvétele

HIRDETÉS

A Csillaghegyi Evangélikus Egyházközség szeretettel hívja híveit és barátait június 19-ére, az összegyülekezés napjára a békásmegyeri evangélikus templomba (1038 Budapest, Mező u. 12.). Dél előtt 10 órakor a tanévzáró istentiszteleten *Donáth László* prédikál. Délután nyárköszöntő kerti mulatságot tartunk sok zenével. Ezen a napon zárjuk be a *Gaál József, Gábor Magda, Nagy Sándor, Sulyok Gabriella* és *Tenk László* képzőművészek munkáit bemutató kamarakiállítását.

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitériuma átérezve hazánk nehéz gazdasági helyzetét csatlakozik azokhoz az egyéni és közösségi kezdeményezésekhez, amelyek célja a nyomasztó államadósági teher csökkentése. Ehhez a maga részéről úgy kíván hozzájárulni, hogy a hívei adományaiból és saját forrásaiból két mentőautót vásárol az Országos Mentőszolgálat részére, összesen mintegy 50 millió forint értékben. Erre a célra várja a felajánlásokat az **MEE 11707024-20478070** számú számlájára, „Mentőautó” jelzéssel.

Evangélikus istentisztelet a Magyar Televízióban

Június 26-án, vasárnap 11 órától az előző napi püspöktáborozási istentisztelet láthatjuk felvételről a Magyar Televízió m1 csatornáján a győri Öregtemplomból. Igét hirdet *Szemerei János* püspök.

HIRDETÉS

Meghívó

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem június 24-én, pénteken 14.30-kor tartja tanévzáró istentiszteletét és ünnepi ülését a budapest-zuglói evangélikus templomban (Budapest XIV., Lőcsei út 32.). Az istentisztelet igehirdetői szolgálatát *dr. Korányi András* végzi. Az ünnepi ülés rendje: megnyitás, rektori beszéd, diplomaosztás, habilitációs oklevél átadása, jubilánsok köszöntése, bejelentések, *Himnusz*. Közreműködik *dr. Finta Gergely* (orgona), az egyetem liturgikusének-szeminárium, valamint fúvóegyüttese. Az énekkart *Wulfné dr. Kinczler Zsuzsanna* vezényli. Az offertórium a Dr. Solyom Jenő Alapítvány javát szolgálja.

Ünnepünkre szeretettel meghívjuk.

Dr. Szabó Lajos rektor

HIRDETÉS

A Női Missziói Szolgálat idén is meghirdeti nyári konferenciáját egyedülálló szülőknek és gyermekeiknek. Az alkalom témája:

Szeretetben szolgáljatok!

Időpont: július 17–24. Helyszín: Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ, Révfülöp. Részvételi díj: 22 000 Ft.

Jelentkezni június 20-ig lehet a következő elérhetőségeken: *B. Pintér Márta*, 1085 Budapest, Üllői út 24., marta.pinter@lutheran.hu, 20/824-2791.

HIRDETÉS

Az Evangélikus Hittudományi Egyetem a 2011/2012. tanév őszi szemeszterétől *akkreditált pedagógus-továbbképzési programot* hirdet *Teológiai továbbképzés egyházi iskolákban és óvodákban dolgozó pedagógusok részére* címmel. *Jelentkezési határidő: 2011. szeptember 9.* Bővebb információ és letölthető jelentkezési lap a <http://teol.lutheran.hu> címen (Képzések/Pedagógus-továbbképzés). Evangélikus Hittudományi Egyetem, 1141 Budapest, Rózsavölgyi köz 3. Telefon: 20/824-6399; 1/469-1050. Fax: 1/363-7454.

HIRDETÉS

Az Evangélikus Rádiómisszió műsorai

Szeretettel ajánljuk rádióműsorainkat, melyek országszerte tíz regionális adón, valamint a Kossuth rádióban hallhatók. Rádiós partnereink többségének adása on-line is hallgatható a világ bármely pontján.

Műsoraink rövidített, szerkesztett változata letölthető honlapunkról is. Ezek a néhány perces beszélgetések nemcsak személyes lelki épülésünket szolgálhatják, de bibliaórák, ifjúsági órák keretében meghallgatva a gyülekezeti szolgálatban is felhasználhatók.

A *Missziói percek* a Kossuth rádióon kéthetente hétfőn 13.30-kor kezdődő *Evangélikus félóra* című műsorban hangzik el.

A műsor után, 14.00–16.30 között várjuk hívását a 1/402-1769-es telefonszámon. Ekkor elmondhatja észrevételét, a rejtvényre adott megfontolását, vagy megoszthatja munkatársunkkal lelki problémáját. Ha a vonal foglalt, kérjük, hagyjon üzenetet az üzenetrögzítőn!

Kossuth rádió – FM 107,8 MHz; MW (középhullám) 540 kHz
www.mr1-kossuth.hu

Regionális rádióadók számára készül hetente a *Lélekhangoló*, az Evangélikus Rádiómisszió félórás műsora.

BUDAPESTI RÁDIÓK

- Civil Rádió – FM 98: Budapest és környéke; egyórás műsor; páratlan hét vasárnap 8 óra (*Evangélikus óra* című műsor); ismétlés: aznap 22.00 óra; telefon: 1/489-0999; www.civilradio.hu
- Rádió 17 – FM 96,8: Budapest és Pest megye; szombat 9.30 óra; ismétlés: szombat 23 óra; vasárnap 9.30; hétfő 23 óra; www.radio17.hu

VIDÉKI RÁDIÓK

- Régió Rádió 1485 – középhullám, 1485 kHz: Baranya, Tolna déli, Bács-Kiskun délnyugati része és Horvát-Baranya; vasárnap 8.30; www.regioradio1.hu
- Torony Rádió – FM 94,4: Békés és környéke (30 km-es körzetben); hétfő 10 óra; www.toronyradio.hu
- Tenkes Rádió – FM 88,6: Siklós és környéke; vasárnap 6 óra; <http://www.tenkesradio.hu>
- Vörösmarty Rádió – FM 99,2: Székesfehérvár és környéke; vasárnap 8.08; www.vorosmartyradio.hu
- Corvinus Rádió – FM 104,6: Sopron és környéke (körülbelül 100 km-es körzetben); havonta egyszer, kedd 20 óra után; www.corvinusradio.hu

KERESZTÉNY RÁDIÓK

- Szent István Rádió: Eger – FM 91,8; Sátoraljaújhely – FM 90,6; Hatvan – FM 94,0; Miskolc – FM 95,1; páratlan hét szombat 15.30 (*Ökumené – Testvéregyházak félórája* című műsor); ismétlés: másnap 9.05.
- Európa Rádió: Miskolc, Záhony – FM 90,4; Mezőkövesd – FM 102,1; Kisújszállás – FM 103,2; hétfő 14 óra (*Határtalan* című műsor); ismétlés: hétfő 23 óra; www.refradio.eu
- Sion Rádió: Beregszász; www.refradio.eu/radio/sion

Várjuk észrevételeit! Ossza meg velünk személyes hit- és életpaszttalait!

E-mail címünk: evmis@lutheran.hu.

Látogasson el honlapunkra: <http://misszio.lutheran.hu>.

Töltse le az adásban elhangzott beszélgetéseket, jegyzeteket, archív felvételeket, igehirdetéseket, iratmissziós anyagokat, és tájékozódjon kiadványainkról!

HÍREK, HIRDETÉSEK

HIRDETÉS

A Balatonboglári Evangélikus Templom Alapítvány kuratóriuma megköszöni mindazoknak, akik 2009. évi adójuk 1%-át alapítványunknak ajánlották fel. A befolyt 21 807 forintot gyülekezeti kirándulásra használtuk fel.

Madarász Istvánné, a kuratórium elnöke

HIRDETÉS

Óvodapedagógusi állást hirdet meg a Szentendrei Evangélikus Zenei Óvoda szeptember 1-jei kezdéssel. Érdeklődni *Horváth-Hegyi Olivér* lelkész-nél lehet (20/824-2789, oliver.horvath.hegyi@gmail.com). A szakmai önéletrajzot és a lelkési ajánlást a 2000 Szentendre, Bükkös part 2. cím-re kérjük eljuttatni személyesen vagy postai úton. Határidő: június 22.

Mély fájdalommal tudatjuk, hogy *Zátonyi János* evangélikus lelkész június 10-én, életének 63. évében elhunyt. Felejtethetlen halottunktól június 20-án 13.30-kor veszünk búcsút a szarvasi Ótemplomban. Az urna elhelyezésére szűk családi körben kerül sor. A kegyelet lerovását egy szál virággal kérjük.

A gyászoló család

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk a haragokkal kapcsolatos bármely munkához.

Referencia: www.harangontes.hu.

Levélcím: 2162 Órbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

APRÓHIRDETÉS

Templomok, templomtornyok felújítása, villámvédelem kiépítése. 29 év referenciával. Bede László, 30/943-5089.

EVANGÉLIKUS ÉLET. ÉLED. ÉLED?

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Ki vádolná Isten választottait? Isten az, aki megigazít. Róm 8,33 (Jer 50,20; Jn 3,1–8/9–15; Róm 11,32/33–36; Zsolt 111) Ki ne érezte volna még, hogy van oka félni: a haláltól, az Isten elé állástól, attól, hogy minden tettünkről számot kell adni? Nincs nap, hogy ne tennénk, mondanánk, gondolnánk olyat, amiért Isten jogos büntetése utol ne érhetne. Semmiféle magyarázkodás vagy kimosakodás nem lehetséges a szent Isten előtt. Amikor Pál levelét olvasuk, ne sajnáljuk az időt nagy ívű gondolatmenetének aprólékos megértésére! Hozzánk szól az idők távolán át: ne félj, mert Isten választottja, szeretett gyermekeként megigazított vagy. Nem magunkért, hanem a Megváltó véréért kapjuk meg a kegyelmet. Amelyből akár ma, a vasárnapi úrvacsora vételekor is részesedhetünk.

Hétfő

Keresztelő János így prédikált: „Akinék két ruhája van, adjon annak, akinek nincs, és akinek van ennivalója, hasonlóan cselekedjék.” Lk 3,11 (Zsolt 22,27a; Jer 10,6–12; Péld 11,24–31) Fogyasztói társadalom, pénzhajhászó világ, gyűjtögető és közben tékozló emberiség, hát még mindig nem értjük? Akinék kettő van, az már van annyira *gazdag*, hogy adhat belőle! Annak, akinek egy sincs! Akinék van ennivalója mára, az már megkínálhat belőle valakit, aki éhezik. Akinék van honnan töltekeznie, lelki ereje, békéje, vigasztalása van az Istentől, az adjon annak, akinek ez hiányzik. Aki hallotta az evangélium jó hírét, vigye el, adja tovább. Ma sem prédikálna más! Keresztelő. Adni – hiszen nekünk bőségesen adatik Isten atyai kezéből!

Kedd

Segítsd meg népedet, áldd meg örökségedet, légy pásztor, és gondozd örököd! Zsolt 28,9 (Mt 20,34; Ézs 43,8–13; Péld 14,29–34) „Úgy éld az életedet, hogy az emberek kérdezzenek, s a kérdésre adott válasz Jézus legyen!” Ember, közösség, felekezet, nép Isten segítségével, áldásával olyan ajándékot kap, amelyet nem tarthat meg magának. Mi, evangélikusok is könyvtárnyit írhatunk megtartatásunkról majd ötszáz évvel ezelőtt indult reformációnk alkalmából. A személyes tanúságtétel semmi mással nem ér fel. Kérni, majd a kapott áldást és vezetést megtapasztalva továbbadni a hitet, hogy van megtartó Úr e világban. Éhezik és szomjazzák az igazságot az emberek. Ami rajtunk áll: mondjuk el, hogy van pásztorunk, és a nyájába mindenki betérhet.

Szerda

Megmenekül mindenki, aki segítségül hívja az Úr nevét. Jóel 3,5 (ApCsel 4,12; ApCsel 17,16/22–34; Péld 15,13–18) Pünkösdi ígére ismerhetünk a prófétánál. Életünk legnehezebb szakaszaiban érezhetjük meg a legerősebben az Isten segítségét. Ezt nagyon közeli, átélt tapasztalatból mondom. Még akkor is ott van és működik, amikor nem „látjuk”, és éppen nem úgy történik valami, ahogyan kértük tőle. Akkor is velünk van, ha már feladtuk a dolgot, vagy kétségbeesésünkben elfordultunk tőle. Sőt akkor tud csak igazán ránk cáfolni, amikor kishitűségünk dacára mérhetetlen szeretettel készíti el az utat! Hogy dicsőségének fénye annál jobban felragyogjon. Kívánom, hogy mindenki élje át, milyen az, amikor Isten felnyitja a szemünket, kiárasztja Lelkét, és megmutatja kegyelme, szeretete mélységét, nagyságát.

Csütörtök

Keressétek először Isten országát és igazságát, és ezek is mind ráadásul megadatnak nektek. Mt 6,33 (Zak 1,3; Ef 4,1–7; Péld 16,1–9) A *Hegyi beszédnek* Isten gondviseléséről szóló szakaszából való az ige. Ráadásul... ha ezt és ezt megvásárolod, megkapsz valamit, amire az égvilágon semmi szükséged nincs. Világunk így működik... Ám Isten itt is mást ad, más utat mutat: ha őt, országát keresem, „ráadásul” megkapok – mindent. Nem a vacokot, a szemetet, a selejtet, hanem mindent, amitől értékes, szép, teljes, igényes, emberi lehet az életem. Amire testemnek, lelkemnek, emberi lényemnek szüksége van. Ő tudja a legjobban, mire, és azt megadja.

Péntek

Az Úr szemei áttekintik az egész földet, és ő megmutatja erejét azoknak, akik tisztá szívvel az övéi. 2Krón 16,9a (Mt 10,19; Lk 1,57–67/68–75/76–80; Péld 16,18–33) Olvasom: az „Úr szeme” a népnyelvben – különösen Szeged vidékén – a felhők közül kis helyen kilátszó ég. Szentháromság-ábrázolásokon a teremtő és gondviselő Atyaisten jelképe az Isten szeme. Barokk templomokban gyakori az oltár fölött megjelenő háromszögben is. Isten jelenlétének kifejezése fontos az ember számára: hogy az Úr gondviselését, oltalmát, erejét a hívő mindenkor magának tudhatja.

Szombat

Veled voltam mindenütt, amerre csak jártál. 2Sám 7,9 (Jn 14,9; Jn 14,7–14; Péld 17,1–17) „És hogyha néha-néha győzök, / Ő járt, az Isten járt előttem, / Kivonta kardját, megelőzött” – mondja egy huszadik századi, hitért küzdő, Istennel és az Istenéért harcoló zseni, *Ady*. Felismerése az örök hívó felismerés: az Isten velünk van, ott van, ahol mi vagyunk. Nem lehetünk olyan mélyen, sem olyan távol, olyan magasban vagy annyira elbújva, hogy ránk ne találjon, értünk „le ne hajoljon”. A Dávidnak tett ígéret Jézusban így lett a miénk: „...*íme, én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.*” (Mt 28,20)

■ KÖHÁTI DOROTTYA

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból június 19-étől június 26-áig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
8.00 / Civil Rádió <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió összeállítása (on-line adás: www.civilradio.hu) 9.03 / PAX <i>Csukás Istvánnal Vámos Miklós beszélget</i> 10.00 / Duna Tv <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése Hosszúfaluból</i> Igét hirdet Török László lelkipásztor 11.30 / m1 <i>200 éves a Deák téri evangélikus templom</i> (ismétlés: 14.30 / m2) 12.05 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 21.25 / Duna Tv <i>Lélek Boulevard</i> Rüzsa Magdi énekes	9.00 / m1 <i>Balatoni nyár</i> 12.05 / Bartók rádió <i>Bravissimo</i> Benne: Bach: esz-moll prelúdium és fuga a Wohltemperiertes Klavier I. kötetéből 13.30 / Kossuth rádió <i>Erős vár a mi Istenünk!</i> Az evangélikus egyház félórája 19.42 / Kossuth rádió <i>Csillagváró.</i> Részletek a Makám együttes lemezéről 20.10 / m1 <i>Zimmer Feri (magyar vígjáték, 1997) (89')</i> 21.00 / Duna Tv <i>Titkok gyermeke (belga-francia játékfilm, 2006) (92')</i> 21.45 / m1 <i>Tűnt idők mozija</i> A bódétól a filmpalotáig	10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó.</i> Benne: Mendelssohn: Három zsoltár Op. 78. 13.27 / Bartók rádió <i>Kertesi Ingrid és a Weiner-Szász Kamaraszimfonikusok hangversenye</i> Benne: Bach: 51. kantáta (részlet) 18.20 / m2 <i>1100 év Európa közepén</i> Háromszék és Kovászna 21.00 / Duna TV <i>A gyertyák csonkig égnek (magyar játékfilm, 2005) (89')</i> 21.05 / m1 <i>Szakíts helyettem</i> Bókay János vígjátékának tévéadaptációja 23.05 / Duna TV <i>A magyar dzsessz ünnepe 2011 (magyar koncertfilm)</i>	13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház félórája 14.35 / Kossuth rádió <i>Tér-idő</i> A mindennapok kémiaiája 15.30 / Duna TV <i>Beavatás.</i> Czákó Gábor televíziós esszéje 18.00 / Bartók rádió <i>Liszt városai – Doborjántól Bayreuthig.</i> Genf 19.45 / PAX <i>A Deák téri evangélikus múzeum (ismeretterjesztő film)</i> 22.40 / Duna Tv <i>Magyarok a balkáni háborúban (magyar dokumentumfilm-sorozat) 1. rész</i> 23.40 / Kossuth rádió <i>Kapcsos könyv.</i> Lapok a francia–magyar történelemből
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
9.00 / m2 <i>Kerekek és lépések (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> 9.35 / m2 <i>Tűskevár (magyar ifjúsági tévéfilmsorozat, 1967) (29')</i> 1. rész 12.55 / m2 <i>Balatoni nyár</i> 14.05 / Duna Tv <i>Arc-vonások</i> Rátai Dániel informatikus 16.30 / Filmmúzeum <i>Két féliadó a pokolban (magyar filmdráma, 1961) (123')</i> 18.10 / m2 <i>1100 év Európa közepén</i> Gyergyó 19.30 / Kossuth rádió <i>Vacka Rádió (folytatásos mese)</i>	13.51 / Bartók rádió <i>50 éves a debreceni Bartók Béla nemzetközi kórusverseny</i> Benne: Tóth Péter: Ave verum corpus Orbán György: Lauda Simon 14.00 / Bartók rádió <i>A hét zeneszerzője: Johannes Brahms</i> Ünnepi és emlékbeszéd – vegyes kar bibliai szövegekre 16.20 / Duna Tv <i>Építészeti XXI.</i> Csontos János építészeti műsora 17.25 / Duna II. Autonómia <i>Lyukasóra (irodalmi műsor)</i> 20.10 / m1 <i>Osztrigás Mici</i> A szolnoki Szigligeti Színház előadása felvételről 20.30 / Duna Tv <i>A magyar szabadság napja</i> Élő közvetítés Gödöllőről	8.00 / Duna Tv <i>Az Ótestamentum</i> Orcád veritékével 9.45 / m2 <i>Magyarország nemzeti parkjai.</i> A Fertő–Hanság Nemzeti Park 10.00 / Duna Tv <i>Duna-party</i> Közvetítés a Március 15. térről 12.05 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> 12.40 / Duna Tv <i>Etno Klub</i> Vendég: Muzsikás együttes 13.25 / m1 <i>Delta (tudományos magazin)</i> 15.30 / Kossuth rádió <i>Magyarországról jövők</i> 23.00 / m1 <i>A Bíró Eszter Quintet koncertje</i>	6.00 / Bartók rádió <i>Muzsikáló reggel.</i> Benne: vasárnapi orgonamuzsika 10.00 / m1 <i>Református magazin</i> 10.25 / m1 <i>Református ifjúsági műsor</i> 11.00 / m1 <i>Evangélikus püspökitatás (ismétlés: 13.50 / m2)</i> 11.30 / Duna Tv <i>Balassagyarmat kincsei</i> 15.05 / Bartók rádió <i>Musica Sacra (egyházzenei magazin)</i> 16.04 / Kossuth rádió <i>Disputa</i> Korok, emberek, történetek 21.20 / m2 <i>Akusztik</i> Molnár Ferenc Caramel 23.30 / m1 <i>A kanyaron túl (magyar film, 2001) (104')</i>

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu • **EvÉlet on-line:** www.evelet.hu, www.evangelikusélet.hu

Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu.

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségvezető: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu). **Szerkesztőségi titkár** (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Vítális Judit (judit.vitalis@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). **Olvasószerkesztő:** Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Sinkáné Zombory Katalin (katalin.zombory@lutheran.hu). **Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line:** Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Rovatvezetők:** Boda Zsuzsa – Új nap – új kegyelem (zsuzsa.boda@lutheran.hu), Hafenscher Károly – Régi-új liturgikus sarok (hafo@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap ígéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu) 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518;

fax: 1/486-1229. **Felelős kiadó:** Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán.

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK) INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3250 Ft, fél évre 6500 Ft, egy évre 13 000 Ft, európai országba egy évre 43 800 Ft (168 euró), egyéb külföldi országba egy évre 51 200 Ft (196 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondások tudjuk az azt követő hónap elsejével törölnetni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

